

ఆంధ్రమిత్ర

308408

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. I.
సంపుటము. ౧.

చెన్న పట్టణము 1915 సం॥ జనవరి నెల 19 తేది మంగళవారము
ఆనందనామ సంవత్సర మాఘ శుద్ధ చతుర్థి.

No. 271
సంచిక 2౭౧

అమృతాంజనము

అన్ని నోళ్ళకు పరమామృతము

ప్రతివారము వేలకుగలు విక్రయము.

సీసా 1-కి 0-8-0 అకాలు మాత్రమే

తలనొప్పిల మాన్యును. వాయువుపోట్ల పొపును.

చార్మపుష్కల బారదోలును. పోట్లపోగొట్టును.

పవమూలికలచే హింధూదేశవంధు

తరుగుచేయుటను మంచిమంగు.

మేవాసనగలిగియుండును.

దీనిని విశేషములలోకూడ వాడుచున్నారు.

కంచభాషటి చూడకొనిన మోహము గలుగదు.

అమృతాంజనము డిపో, నెం. 109, ఫోర్త్ బాంబాయి. లేక, 6, 7 తంబుకెట్టిపి, వార్డిటవున్, మద్రాసు.

అత్తల ఆర్థాటమున కొర్రెస్సి కోడండ్ర ప్రలాపము.

1915 సం॥ జనవరి 31 తేది లోపల ఆర్థజా
పంపువారి కుచితము.

మేమిదిగతలో వైపు ప్రకటనను ప్రతివారుంటున్న
నందు నుండుటలు పందికెట్టుటకై ఒక్క అకా తపాల
బిల్లును పంపువారి కుచితముగా పంపుదుమని ప్రమరించి
యుంటిమి. వీధినాదలకు కప్పు మైయుండుటచేత అర్థజా
బిల్లును పంపువారికి ఈ జనవరి 31 తేదీవఱకు ఉచితము
గా పంపుదుము. ఈతరుణమునువృధాచేయకుడు. విశ్
పియా యాధ్యచరిత్రమునకై జనవరి 31 లోపుగజేరును
రిజిస్టరుచేసికొనువారికి ఒక్కొక్కభాగము తపాలఖర్చుల
లో 0-10-0 కు పంపుదుము. ఇది మాడుభాగములుగలది.
కోడండ్ర ప్రలాపముతోడ యాధ్యచరిత్ర ప్రకటనను, అర్థరు
కార్డును పంపఁగల. ఆసరికిపుస్తకమును తెలివకుచు
చిరునామా:— సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ.

పోస్టువాక్సు 167, మదరాస్

లక్ష్మీకర తాంబూల మూత్రలు.

యందుకన్నూరి, వచ్చుకర్నూరము, వంతుపుత్తూరు, బం
గారు వెండిరేవులు, మొదలగు విలువగల వస్తువులచేతియారు
చేయబడినది గనుక మిక్కిలినువాసన, పరిమెళము, మనోహ
రముగలిగి యున్నవి యివి తాంబూలములోగాని, విడిగా
గాని 1-2 మాత్రలు పుచ్చుకొనిన ఆజీరము, వాయువు, జలుబు,
అగ్నిమాంద్యము, శీతలము, దగ్గు, శీతభేదము, జ్వరము, జల
కోషము, చిన్నబిడ్డగుణము, మొదలగు దుర్గుణములను రాని
వ్యక్, నిర్మూలించి మంచిబలమును ఉపాసని, ధాతువుష్టిని కలి
గించుటలో అద్భుత చాకచక్యములను చూపించు చున్నవి.
సర్వజనోపయోగము కొరకు వేల మిగుల తక్కువగా నిర్మ
యించ బడినవి. పరిశీలించండి. 1 సీసా వెల రు 0-4-0.
6 సీసాలు రు 1-4-0. వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

జీర్ణ విజయ గుటికలు:—యివి సమస్తవైత్యములు,
పులికేపులు, అజీర్ణము, మలబద్ధము, నిర్మిద్వేషము, కడుపు
బ్బరము, నొప్పి, కుమము, నోటనీరుగుట, గుండెలమంట,
మొదలగువాటిని హరించి మంచిఆకలిని జీర్ణశక్తిని కలిగిం
చును. 25 మాత్రలు. డబ్బీ రు 0-8-0

వి. పి. ఎ అండుకో. ఆయుర్వేదసమాజం.

పోండురు-గుంటూరుజిల్లా

సుపీరియర్ లీవర్ జ్యూయలు వాచ్.
గొలుసుతో సహా ధర రు 3-0-0. పోస్టేజీ 0-4-0.
దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారెంటీ గలదు.

ఈగడియారము దేవులుమీద
మాకంపెనీ పేరు ఎజ్జనిసిరా
తో ముద్రింపబడి యుండును.
ఇది చూచుట కందమై తలచీగ
మును, డబ్బుపూర్వ ఆను గ్లాసు
దోమునుగలిగి మొరటుపనులకు
దగియుండును. పెట్టెమాత్ర లో
భాగమున గ్యారంటీ చీటి అతి
కించి యుండును. సీసు నుండి
మాత్ర తయారుచేయబడినది. కాన నెవరియొద్దను జిక్కురు.
ఒకరొక్కరును తీయుదురను తలంపుతో తక్కువ వేలనుంచి
తీమి. చాల కాలము పనిచేయునట్టి, స్వల్ప ధరగల గడి
యార మిదియొకటియేయని యనుభవమున దెలియును ఇదివఱ
కనేక గడియారములు ఖర్చయి యొగ్గతాపత్రముల నంది
యున్నది. ఒకటి తెప్పించి చూడుడు. మా పట్టణమున
కనేకులు కొని సంతసించినన, వేటుమాట రెండుకు ?
సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టువాక్సు నెం 167, మద్రాస్

కస్తూరి.

విషజ్వరములకు, కలరాకు, సుంధికి, వాలింతిరోగములకు,
వాతములకు, చిక్కబిడ్డల జబ్బులకు పుష్టికి కస్తూరి యుపయోగ
మైన మందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని కస్తూరి బంగారము
కన్న విలువనుటచేతను నవనర సమయములందు దొరకుట
దుష్టము. మా డిపోయిందలి కస్తూరియందు దీతర వద్దార్డు
లేవియును జేర్చబడవు ఇంతవరకు మాతావు నుండి కొనిన
వారల కీవిషయము తెలిసియున్నది. కొనిన వారొకసారి
పరిశీలించిన నిజము తెలియగలదు. అట్లు చేయటవలన కఠిని
కస్తూరిని గొని మోసపోరు. తులం 1-కి రూ. 80-0-0

ఆదివచ్చికాన లేక జున్ను

తులం 1 కి రూ. 3-4-0

గోరోజనము

తులం 1 కి రూ. 5-8-0

దంతచూరము

డబ్బీ 1-కి 0-2-0. 12-కి రూ. 1-2-0

ఈ దంతచూరము

ముతో పండ్లు త్రో

ముటవలన చిగుస్లు

గట్టిపడును. చిగుళ్ళు

నుండి రక్తము ప్ర

వించుకుండును. నో

టిదుర్బలము లేక

యుండును. పండ్లు

ముత్యముల నలె

తెల్లగానుండును.

అనేకులనల్ల ప్రతిరోజు వాడబడు చున్నది. సర్వ
సామాన్యముగ వాడుటకు దగియున్నది.

అమృతాంజనము డిపో, నెం. 109, ఫోర్త్ బాంబాయి
లేక, 6, 7 తంబుకెట్టిపి, వార్డిటవున్, మద్రాసు.

వేంకటాద్వరి కవరచిత విశ్వగుణాదర్శము

అంధ్రపద్య టీకాతాత్పర్య సహితము.

ఇందుకు కవర చిత్రము, టీక, తాత్పర్యము, ఇతివృత్తములు, నిఘంటువులు, అలంకారము
లును, సంఘాంకము. దేవరాజవంశీయులు వ్రాసిరి. ఇది భరతఖండమునందలి యాయా జాతులయు, తెగలయు,
సంఘములయు, గుణదోషములను గఢాసరణిని వ్యవహారణిని వివరించు గ్రంథము అనగా నాయా లోకకృత్తియు
అను కవితామృతమున ప్రతిబింబితములు గావించి దాని వన్నెలచే చిన్నెలుగాఁ జూపునట్టి కృత్తి. ఈ కవితాభావన
పాంకముగా కృతాన విశ్వాకసులనెడి కందు గంధర్వులు ఆకాశ సంచారులై పోవునట్లు చిత్రించి వారు అచ్చ
టచ్చట సంచరించుపుడు ఆయా వస్తువులందు గ్రహించిన గుణదోషములను వెల్లడిచేయుచుండునట్లు రచించెను.
లోకమునందు కన్పించునట్లు యు దోషయములేకాని గుణైకప్రధానములుగావు. అయినను వానివారికి దగినట్లు
గుణ మెక్కువగా నుండినట్లుయిన గుణవంతులగును; దోషములు మెండుగానండిన దోషవంతులగును. కావున
చక్కఁగ పరమార్పించి అందలి దోషములను పాటింపక గుణములనే గ్రహించి ఉజ్జీవింపెడు మార్గమును వెదకవల
యును. ఇది చదివిన బ్రహ్మాద్రి ప్రసవవ్యంతులగుల నెక్కువస్తువుల గుణదోషములు తెలియును. దీని వేల 2-8-0.
దీనిని చక్కఁగ పరిశోధించి మేలైన కాశితములవై అచ్చొత్తించి మంచి కాలికోవైండుచేసి యున్నాము.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అన్డ్ కంపెనీ.

ఆనందా ముద్రాలయము, బ్రాడ్వే, మదరాస్.

ఆయుర్వేదాశ్రమ గ్రంథముల.

అర్కప్రకాశము.

సత్తమ గుచ్ఛము.

అ ర ఖు ల ను బోధించు చికిత్సా గ్రంథము.

ఇది ఆశీసులభమగు రీతిని ప్రతిమూలికనుండియు అరఖులుదీయు నుపాయము లను ఆయురఖులచే నోగసామాన్యమును, నివర్తింపజేయు పద్ధతులను, దెలుపు మంది వైద్యగ్రంథము. ఇందు బోధితములైన అరఖులు సామాన్యవైద్యుడు గూడ జేయుటకు తగియున్నది. ఇందు ఆయుర్వేద గ్రంథములయందు జేయినబడిన మూలికలే గాక యూనాని వైద్యమునకు సంబంధించిన మూలికలు గూడ గ్రహించ బడి, ఆయుర్వేద పద్ధతులతో వాని గుణాదులు వివరింపబడినది.

ఆయుర్వేదజ్ఞులగు వారికిని, తదితరులగు కేవలనుభవముగల పల్లెటూరి వైద్యు లకును గూడ నిది మిగుల నుపయుక్తముగ నుండునని తలచి, యాంధ్రులకు సహ కారిగనుండునటుల దీనికి సరళముగు నొక వ్యాఖ్యను గూడ వ్రాసి ప్రచురించినాడను.

ఇందలి విషయముల ప్రాధాన్యతచూచిన పిదప దెలియగలదు.

వల రూ॥ 2-0-0.

1. మాధవవిశానము.	రూ॥	8-0-0	6. వస్త్రీకర్మము.	రూ॥	0-4-0
2. వర్ణావద్యము.	"	1-0-0	7. ఆయుర్వేదచరిత్రము.	"	0-4-0
3. ఆయుర్వేదపరిభాష.	"	1-2-0	8. శేషజ. కల్పము	"	1-0-0
4. అగస్త్యవైద్యము.	"	0-4-0	9. చరకసంహిత.	ఇది అచ్చునుండి 1915	
5. కల్యణశ్రీము.	"	0-4-0	10. శుక్రత సంహిత.	వత్సరము మొదటి భాగ మన కలెందను.	

పోస్ట్జి వేరుగా నియ్యవలయును.

ప్రాంతాధికారి:-
12, తంబుశెట్టి వీధి, వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యు. ఏ.వి.యస్. ఏ.యం.వి
155, బ్రాడ్వే. 55, ఆచార్యుల వీధి,
ఆయుర్వేదాశ్రమం - డి. టి. మదరాస్.

మాతాశ్వత చందాదారులకు మాధవవిశానము తప్ప మిగత గ్రంథములన్నియు రూపాయకి నాలుగంటా తగ్గించి యియ్యబడును.

క్యాలండరు. 1915 క్యాలండరు.

* యుద్ధ విషయములను దెలుపుచు చిత్రముగ నుండును. *

కాగితముల ఇబ్బందివలన కొద్దిప్రతులుమాత్రమే ముద్రింపబడుచున్నవి.

అమృతాంజనము డిపోవారి మాదురూప్యముల పండులను గొనిన వారల కుచితము.

ఇతరులకు వి. పి. సహా 0-1-0. 10-కి వి. పి. సహా 1-8-0.

వెంటనే దరఖాస్తులు పంపుకొనవలయును.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపదము. *

చక్కని దబ్బితో సహా సీసా 1-కి 0-8-0 డజను 1-కి రూ. 5-4-0

మోహినీ తైలం	తామరతైలం	పండ్లపాడి
5 తులముల నూనెగల సీసా 1-కి 0-12-0	వెల దబ్బి 1-కి 0-6-0 డజను 1-కి 3-8-0	దబ్బి 1-కి 0-2-0 డజను 1-కి 1-2-0

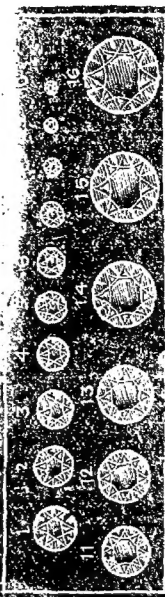
డి. డి. ఖమ్మం ప్రత్యేకము. అన్ని వోట్ల విక్రయింపబడిన. మంగళ కటలాగు ఉచితముగ పంపబడును.

అమృతాంజనము డి పో,

10, ప్రెసిడెంట్, ఫోర్టు, బొంబాయి. నెం. 6-7 తంబుశెట్టి వీధి, మదరాసు.

* అమృతాంజనము ప్రాచ్యదేశ మూలికల సంపుటిచే హిందూదేశమునందు సిద్ధముచేయబడిన లోక ఖ్యాతి ప్రాప్తము. ఇప్పుడీవును తయారగుచున్న క్రొత్తమందుగాదు. పదియైదొడ్లుగా దేశమునం దెరువు వాడుకతో నుండి మెప్పును బొందిన దివ్యామృతము. చర్మముపైన రాచిన లోపలికి కీడించి లోపలి నొప్పులు నయితము పోగలవు. వ్యతివారము వేలకువేలు విక్రయము.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,
వ.రా.పుర రైతము-మదరాసు ఈస్టు.

ఈ ప్రక్క చిత్రపత్రమునందగు పదుపట్టిని యింకా యితర మైట్టిని బర్మా సైబిరియా తగు మైట్టుల ఇమిడివే, చక్రపాన, వైసాన, పల్లెకెపులు, కుచ్చకెపులు, వైక్రాంతములు, రోజులూ అను మేలు వైక్రాంతములు, స్ఫటికములు, పుచ్చేరి గాజుకర్పకులు, మంచిపనితనముచేయించి కోభాయమానముగా జీవరత్నములను మిరియుండుట్టి వాటినిన్ని వారువారు కోరునట్లు తయారుచేయించి సరసముగా పంపించగలము.

ప్రథమమున అర్జునపంపి మేము స్వల్ప లాభమునకు ఫలమధికముగనిచ్చెడు సార్థక సామముగల సరాలు వర్తకులను దెలిసి కోవలయినని నగలను రత్నములను స్వదేశపు కాసులను గోరువారు ప్రార్థితులు.

నల్లభీమ పాకళాస్త్రము.

ఇయ్యది డాక్టరు యిస్. టి. యస్. టి. గోపాలయ్య గారిచే దేవనాగరి భాషనుండి తర్జుమాచేయబడినది. 8 భాగములు కలవు. 1 భాగమునందు ఆ నేకవిధములైన అన్నములు, ద్రాక్షములు, చేయకముముగలదు. 2 భాగమునందు ఊరగాయలు పచ్చళ్లు కోరికలిరిలు ఇంకను భోజనమునకు కావలసిన అనేకపాకములు గలవు. భాగమునందు పిండివంటలుచేయు క్రమముగలదు. జేయేల, శివిత పాకమునకు కావలసిన యావత్తుగలదు. ప్రతియింట నుండవలసినది.

240 పేజీలగ్రంథము. క్యాలికోలైందు ప్రతి 1-కి ధర 1-8-0; పోస్టు ఖర్చులసహా 1-11-0. పగటియందు కేయన్న క్క-దినంబు చేప్పిన ప్రస్థావేశపు పదతియొక్క వినోద కథలు.

240 పేజీలు. మేలుకాగితములు, క్యాలికోలైందు ప్రతి 1-కి ధర 1-4-0; పి. పి. ఖర్చుతో 1-8-0. రెండు ప్రతులు పోస్టుఖర్చులతో 3-0-0. మాలిసాను:-

ప్రొ. వాచ్ లండ్ కంపెనీ
45 మాలాసా కాండ్ వీధి, మద్రాసు.

శుక్లనష్టము

గుణమీయనిచో

సాము తిరుగ నీయబడును.

100 మాత్రలు గల సీసా రూ. 2-0-0.

పోస్టుఖర్చులు వగయిరా ప్రత్యేకము.

నమ్మకమయిన మందులు యింకను కలవు.

కేట్లాగు ఉచితముగ పంపబడును.

టవర్ అండ్ కో.,

(1-12-14) ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

ఆంధ్రనాటకములు.

ఆంధ్రనాటక పితామహుండగు బళ్లారి, ధర్మ వరం. రామకృష్ణమాచార్యుల వారిచే రచియింపబడినది ఆంధ్రనాటక రత్నమాలా గ్రంథములు.

1. చిత్రనళియము. (2) వివాదసారంగధర. (3) పాదుకాపట్టాభిషేకము. (4) సావిత్రిచిత్రాశ్వనాటకము. (5) ప్రహ్లాదనాటకము. (6) ప్రహ్లాదాద్వైతము. ధర ప్రతి 1-కి రూ 1-0-0 మాత్రమే.

అనేకనాటకముల ఉత్తరరంగములు ప్రతి 1-కి 0-4-0 గలయువా రీకింది ఆద్రస్యులకువ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును. రమావిలాసముద్రాక్షరశాల, బళ్లారి.

యం. నరసయ్య. "మారుతి నివాసం,"

26, కోపు వెంకటాచలయ్యర్ వీధి, మద్రాసు.

ఆశ్విని అండుకంపెనీ,

బ్రాహ్మణే మద్రాసు.

మూర్తి అండుకంపెనీ

తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు.

స్థానికవార్తలు.

సభాదినముల కావ్యక్రమము.

20-న తేది గురువారము.

మృత్యు విహంగము, సింహాద్వారము
వాద్య సమావేశము పా. 6-15

ప్రాధాన్య గిడ్డంగి గారి ప్రదర్శనము, నెనెటు
హాసు పా. 7-30 పా. 4-0

ప్రాధాన్య గిడ్డంగి గారి ప్రసంగము, ఇంజి
నీరింగు కాలేజి పా. 5-30

మెడికల్ కాలేజి అసోసియేషను, యాధ్యక్షు
నలన స్వేచ్ఛకొనవలసిన శస్త్రచికిత్సా విష
యములనుగూర్చి యుపన్యాసము పా. 5-30

21-న తేది గురువారము.

ప్రాధాన్య గిడ్డంగి గారి ప్రదర్శనము, నెనెటు
హాసు పా. 7-30 పా. 4-0

ప్రాధాన్య గిడ్డంగి గారి ప్రసంగము, ఇంజి
నీరింగు కాలేజి పా. 5-30

22-న తేది శుక్రవారము.

ప్రాధాన్య గిడ్డంగి గారి ప్రదర్శనము, నెనెటు
హాసు పా. 7-30 పా. 4-0

ప్రాధాన్య గిడ్డంగి గారి ప్రసంగము, ఇంజి
నీరింగు కాలేజి పా. 5-30

తేదీ ఆంధ్రీయ నర్తకి ఇన్స్టిట్యూషను,
శ్రీ వెంట్లండు పుట్టిగారు కొత్త కట్ట
డములో ప్రవేశోత్సవ మొనర్చురు ...

కాలమానస్థితి:—రిన్న సభాస్థానితి 8) మాత్రలు, అధిష్టాస్థితి 71 మాత్రలు.

మరియొక వకీలు: ఎమ్. సుబ్బరత్నమగారు నిన్న హైకోర్టుకీలుగా గ్రంథస్థులైరి.

దీపములవేళ:—నెడు సాయంకాలము 6-31, రేపు ౯-32, ఎల్లుండి 6-38 గంటలకు దీపములు వెలిగింపవలయును.

బహుమానము:—యాధిభాషలను పరిగణింపక క్రిందటి సంవత్సరమువలెనే స్పెన్సర్ అండు కంపెనీవారు తమ తాజేదారులకు బహుమానములనుసంగించెను.

రాక్ష:—హర్ హౌస్ మైసూరు మహారాజుగారు మొన్న తెల్లవారి చెన్నపురికి విచ్చేసిరి. యథాప్రకారము గౌరవార్థము ఫిరంగులు కావ్వబడెను.

ఉత్తరసర్కారుల పురోభివృద్ధి సంఘము:—నెడు సాయంకాలము 6-30 గంటలకు పచ్చయ్యకొలాలలో ఈ సంఘమువారి యాజమాన్యము క్రింద శ్రీధర వేంకటకట్టగారు ఎమ్. ఏ. పి. ఎన్. డి. గారు భవిష్యత్తునుసంబంధము వారి ధర్మములనుగూర్చి ప్రసంగించెదరు.

దేవేంద్రనాథ టాగోరుగారి వర్ణవర్ణితి:—బ్రాహ్మణేషమిషను కెదురుగానన్న సోన్నవీధి నెం. 85౪ల గృహమునందు రేపు 20-నతేది సాయంకాలము 5-30గంటలకు జే. వి. నారాయణగారావుహార్షి శీర్షిమునుగూర్చి ప్రసంగించెదరు.

నేషనల్ ఫండ్ అండు ఇండస్ట్రియల్ అసోసియేషను:—ఈసదుమ జరిగిన యొకసభలో జి. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారువారి వారి 62-వ జన్మదినమున పురస్కరించుకొని, కార్య నిర్వాహకాధిప సంఘమువారు మన పూర్వకముగ నభినందింప వలయునని తీర్మానింపబడెను.

ఆస్తికోద్యమసంఘము:—ఈ సంఘమువారి యాజమాన్యముక్రింద ఈనెల 29-నతేది శుక్రవారమునాడు మతవిషయక స్వతంత్రోద్యమమునుగూర్చి జి. నేషగిరిరావుగారుపర్యవేషించెదరు, గౌ. న్యాయమూర్తి టి. సదాశివయ్యగారుగ్రామసాధిపత్యము వహించెదరు.

తాత్ప్రవిచారసభ:—మైలాపూరు పడమటి మాడవీధి నెం 65 రు కృష్ణవిలాస మందిరమున మరారు వాస్తవ్యులగు బ్రహ్మశ్రీ కే. గణేశశాస్త్రిగారు నేడు భగవద్గీతను గూర్చియు గురు శనివారములందు యోగముత్రములను గూర్చియు సాయంకాలము 6-15 ముదలు రాత్రి 8 గంటల వరకును సుబోధాముగా ప్రసంగించెదరు.

సరస్వతి లిటరరీయూనియను:—ఈ సంఘము యొక్క యేడవ వన్ కర్తవ్యత్యక్తము మొన్న ఆలంకారు ఆర్య బాలికాపాఠశాలాధికమున జరగెను. ఎన్. శ్రీనివాసయ్యగారు గ్రామసాధిపత్యము వహించిరి. వారే సంఘాధిపతి గారుగానూడ నెన్నకోవబడి సంఘమువారి సోదరులగు మందివనిగూర్చి మెచ్చుకొనిరి.

యువజనస్థానికసంఘము:—పొంగి పండుగను పురస్కరించుకొని మొన్న నొక సభ సమావేశ మయ్యెను. ఎన్. ఎస్. రామస్వామిగారు గ్రామసాధిపత్యము వహించిరి. పరివాదికములైనవెనుక నుండరభావ్యముగారు విద్యనుగూర్చి ప్రసంగించిరి సాంఘిక లటువెనక నొకనాటకమును ప్రదర్శించిరి. అభినందనములతోను మాలాలంకారములతోను సభ సమాప్తమయ్యెను.

చెన్నపురి ద్రావిడసంఘము:—రాత్రిపూటపని చేయు భర్తాపాఠశాలలో చదువుకొను విద్యార్థులకు ప్రతి సాంవత్సరికాతిభ్యమును వారి క్రీడావిద్యములను మొన్న జరిగెను. వారిప్రతి ఇ. ఎన్. డబ్లియ్య. సేనాధిరాజుగారుగ్రామసాధిపత్యము వహించిరి. కార్యక్రమాంతరము స్పెన్సర్ అండు కంపెనీవారును, వైస్రే లెమడూఅండు కంపెనీవారును బహుమానవస్తువులను దర్బార్థమిచ్చినందు క్రామసాధిపతి గారు వారిని కృతజ్ఞతాపూర్వకముగా నభినందించిరి.

నిమ్మజాత్యుద్ధారక సంఘము:—హిందూదేశ మందలి యాసంఘమునకు సంబంధించిన వారందఱును కడచిన దినంబునెల 30-నతేదిని చెన్నపట్టణమున సమావేశమై సభ గావించినపుడు రాజ్యపరిధిగారికి తటస్థించిన దుఃఖమున పురస్కరించుకొని జరామర్మ పూర్వకముగా నొక తీర్మాన ము మోదింపబడెను. “దుఃఖమున్నచో యెన్నవారి యెడ మీరు చూపిన దాక్షిణ్యసానుక్రోశమునకు శ్రీవారు మిమ్మకృతజ్ఞతా పూర్వకముగా నభినందించుచున్నారని శ్రీవారి ప్రేక్షకులు కాన్యదర్శిగారు సభాపతిగారికి తెలియఁజూచినారు.

శ్రీశారదాసంగీతసభ:—కడచిన ఆవారము సాయంకాలమున 4 గంటలకు తరువల్లికేజి శ్రీశారదాసంగీత సభయందు శ్రీత్యాగరాజభక్త కళావజ్ఞియొక్క యత్నమున కయ “సద్గురుపూజా సహాయనిధి” వారితే సభజరుపబడెను. సంగీతవిద్వాంసులు, రసజ్ఞులు ఆసభనిండియుండిరి. జ్ఞాన, వైరాగ్య, శక్తి, ప్రవృత్తులనెడి విషయములదెల్పుచుదానిమూలకముగ విహితముష్టిక సుఖమునిచ్చుటకు సంతోష ముఖ్యమగు సులభోపాయము, నిరంతరము సుఖసాధనసా పద్ధతిననుసరించి, కేవలము పరతత్వసాధనకు ఆనుగుణ్యమగు సాధన సంతృప్తిచతుష్టయముల క్రమము త్యాగరాయల గీతములవలన వెల్లడింపబడినది. అటువంటి మహామహాదగు శ్రీత్యాగయ్యగారు కేవలము విహితసుఖమునుగోరక, వారి ననుసరించి సరస్వతీజేయక, పరమాత్మైక్య సంభావమున వృషసంకల్ప వృత్తితో భక్తిసక్తి తరించినటువంటి ఏకాంతభక్తిప్రణాళి ఆగ్రహ్యము. ఇతడు మనయాంధ్రదేశ! సంగీతశాస్త్రమును ఆంధ్రులన కల్పించినవలయు భావాజ్ఞానములేని ద్రవిడదేశమందునుగూడ మన కూర్మధము యాశాస్త్రసూత్రమున దిగినినాను భవమునకు సాత్వికమున్నదని తెల్పుటకు సంతోషించుచున్నాను. కేవలము ద్రవిడదేశములో మనయాంధ్రభాష నీలాకాశ్యము నందుకల్లు ఈశాస్త్రముద్వారా నెలకొల్పబడి అనుష్ఠింపబడి యున్నది. ఈలాటి భక్తిగ్రంథాలులే కేవలవా నిమిత్తము ఆనేక కష్టములపాలబడి కనన్యత్వమునకు వృక్షశీర్షలై యున్నారు. మీరంద్రులుగానుండి యున్నందున, మీ వారి కోర్కెనుకల కేవలముద్రవిడలావించుటగాక మనయాంధ్ర దేశభావనానందేడి నందలి భక్తభావములెల్లను వారిసద్గురుపూజాధర్మమును లావించుకేయ సాంప్రదేశిక ప్రతిభలను ప్రార్థించు అం ఇ పి. రామమూర్తిగారు వాయుచున్నారు

వృత్తాంతములు

రాజభక్తి:—బెంగళ నాగపూరురైల్వేలోనికొంద నుండు బిలాస్ పూరునందలి ఆంధ్రసమాజ తెనుగునాటక కంపెనీవారు కడచిన దినంబునెల 24-న తేదిన ఇండియన్ ఇక్స్ ప్రిట్యూట్ కనమునందు సభ్యహరిశ్చంద్ర నాటకమును ప్రదర్శించి యందలి యాదాయములో సభాంశమును సామ్రాజ్య సంగ్రామనిధికి విరాళ మొసగిరి.

క్రియాశీలకమైన సంఘ సంస్కరణము:—న్యాయమూర్తి టి. సదాశివయ్యగారు కొమారునకును బాన్స్వర్ కే. కృష్ణరావుగారి కొమార్తెకు రేపు వివాహము జరుగెను. పెండ్లికోడువారు ద్రావిడులు; బ్రాహ్మణులు. పెండ్లికోమార్తె వారు కర్ణాటకులు, బ్రాహ్మణులు. పెండ్లికోమారుల డాండ్లము విశ్వ విద్యాలయమున విద్యాభ్యాసముగావించి యిపుడు చెన్నపట్టణమున ఇన్ స్పెక్టర్ ఆఫ్ స్కూలులుగా నున్నాఁడు.

గూడూరుశ్రీ సమాజము:—గూడూరుసంధ్యోక్ శ్రీ సమాజమును స్థాపించు సందర్భమున ఈనెల 18-న తేదిన గూడూరులో శ్రీమతి ఎర్రంరెడ్డి చెయ్యప్పమ్మగారి గృహము నందు విశాఖపట్టణము భారతి శ్రీ సమాజ కాన్యదర్శియగు శ్రీమతి బాలును నూరమ్మగారి యాజమాన్యముక్రింద జరిగినసభ లో నెంచుకృష్ణమ్మగారు నూరమ్మగారిరాక, శ్రీ సమాజ స్థాపనము, శ్రీవిద్య, యిత్యాదియంశములను విశదపరచుచుపద్యసించి, నూరమ్మగారి సామర్థ్యాతిశయములను కొనియాడిరి

రాజమహేంద్రవరం మునిసిపాలిటీ:—రాజమహేంద్రవరమున కళాశాలయు, బోధనాధ్యసశాలయు నుండి పలుభంగుల ప్రజలనాకర్షించుటచే నచ్చట జనసంఖ్య నానాట హెచ్చుచున్నది. ఇట్టిసందర్భమున ఆనగరమందలి పురపాలక సంఘమువారు ప్రజల యాలోచనాధి విషయములందు తగుశ్రద్ధ వహించవలసిన దవసరమగుటచే నిపుడుండు ఇబ్బందిలను తొలగించ వలసియుండ, వారట్లుచేయుటకు మారుగ పురమధ్యమున నమరువిల్లుల నుంచుటకుగూడ నన్నజ్ఞనొసగున్నారనియు, ఇప్పటి బియ్యపుమరకలననె ప్రజలకల్బుందివిషముగ నుండ, మాతనముగ నిర్బంధముడు మరలవలన మరింతయిబ్బంది యేర్పడుననిపురవాసులు ప్రతిపదముకొనుచుకనుమొలు అంకికరింప బడలేదనియు, అటు మహాచిక్కు విశేషముగ వ్యాపించి యొకను తగ్గుతున్నదనియు యొకరు వాయుచున్నారు.

ఆంధ్రప్రత్రికలో 16-12-1914 తేదీని 10 పుటలో ‘వారికథలు వారివాసులు’ అనువ్యాసమును నేను జరిపితిని. శ్రీ వాగయణదాసుగారిని పిలిపించితి మని వ్రాసినారు. వారు పాలకొల్లు వివాహమునకు పిలిపించబడగా వారు చెప్పవారి కధనినవలెనని మాగ్రామములోని పెద్దమనుష్యులు పాలకొల్లు వెళ్లి కధనిని వారి నాహ్వానించి ఒకరును ప్రత్యేకించి సన్నానింపక టికెట్లువేసి వారికధ చెప్పకొను డనగా టికెట్లు కూడ ఆరునే అమ్ముకొని కధలు వినిపించిరి. మాగ్రామములోని వారు గానసభ నేర్పరుచుటకు సందాడుగగా వారిచ్చెదమనిరి. వారి గ్రామమునంచి పెదలు నన్ను రు 50 లు ఇయ్యబోగా మా పెద్దలు రు 100కి తక్కువ మొల్లును: 6. ‘దావం దాత్పరశం’ అనుమాటయొగగో అని సర్వాభిగ్రంహించి ఈ కథకవారి వ్రాయుచున్నాడు

పాలసరస్వతి పుస్తక భాండాగార తృతీయ వార్షికోత్సవము, అంగిలూరు:—ఈ భాండాగారము యొక్క తృతీయ వార్షికోత్సవము యీ నెల 14-న తేదీ (సంక్రాంతి పండుగ) నాడు శ్రీయుత అన్నమిల్ల నాటకకృష్ణయ్య ప్రాప్రుటరుగారి యాజమాన్యముక్రింద జరిగినది. ఇందుకేర్పించి మనోహరయుగా ఆలంకరించిన యొక పండితయందు నేయందికింకె నెప్పకగా పొరుగుల్ల నుండియు వారి నుండియు వచ్చిన పెద్దలు కల్లులు పండితులు కవులు సమావేశమైరి. ప్రార్థనతో 1-౧౦ట 20-నిమిషములకు సభాకార్యము ప్రారంభము ఆరెము. తరువాత ఆగ్రామసాధిపతి గారు ప్రారంభోపన్యాసమును చేసిరి కాన్యదర్శిగారు శ్రీ దుర్గిరాల పూర్ణయ్యగారు తృతీయ వార్షికవర్షము జరిపి సభ్యులకు భాండాగారవృద్ధి డేముము, దిలిపిరి పిదప సాంఘిక భాండాగారముల యభివృద్ధికి పాటుపడుచున్న మ-రా-రా-శ్రీ, అయ్యంకి వేంకటరమణయ్య పంతులుగారు భాండాగార వృద్ధింతము కొంత సభ్యులకునివేసింది భాండాగారములు జరుల కింకను ఉపయోగిరము లగునట్లు చేయు తెట్లు అను ఉపన్యాసమును చేసిరి. అనెను తిరురు లుగ్యరించిరి. నాటక ప్రదర్శనము మున్నగు నానందకర కార్యములు చేసెను. పందన సమన్వయము ఆగ్రామసాధిపతి గారు యంభ్యుపన్యాస మొనకెను నాటిమనోరము” పద ముగిసెను ఈ భాండాగారమును స్థాపించి యప్పటికి మూడు సంవత్సరములైన యీ కొలఁదీకాలములో మీరు చేసింపరి విశిష్టలి వర్ణనయను.

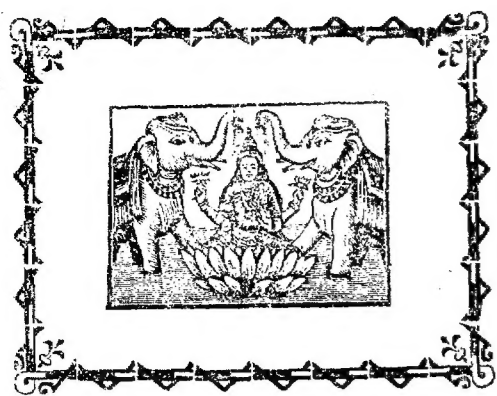
వృత్తాంత లేఖలు.

మృగిణిపాలిటి.

తెలుగుమూఢులలో జాలననవి యీ కురు గాలి వీచుచున్నది.
ఈ కోజన గా 16-1-18- తేదీన క్షము గురియొచ్చును.
ఇది మిచ్చి పోగాను జనము వరిగ మొదలగు పప్పులు వస్తుము.
మూలిగను పక్షమీద తాటికాయడెట్లు కయకుల కంతకంత
కష్టములు కష్టములు పెండగుచున్నవి.

అమోదములు:—పారు ^{అద} శీరామ నరసింహరావుగారు.

ఆంధ్రవత్రిక

1915 వ సం॥ జనవరి నెల 19 వ తేది

మంగళవారము.

మనరైతులు.

కడపటి ప్రకృతిశాస్త్రజ్ఞుల సమావేశసమయమున వ్యవసాయశాస్త్రమునుగురించి హైందవ పరిశోధకులు కానరాకుండుటకు మన గవర్నరు ప్రభువుగారు వగవురు తెలియజేసిన ప్రాసితిని. హైందవులు లేకున్నను కొందరైరోపియనులు అందు ముఖ్యముగా డాక్టరు హార్లెంట్ ఎచ్. మాను గారు మనవ్యవసాయ సంబంధవిషయములను జాగ్రూకతతో విమర్శించి సానుభూతితో సభిప్రాయముల నిచ్చియున్నారు. వారియుఃన్యాసము మరియొకచోట ముద్రించెడిది. అందులోనిసంగతులు హైందవుల కొకవిధముగాను, మనప్రభుత్వాధికారమునందును వైరోపియ సభిక్తుల కొకవిధముగాను, క్రొత్తలని చెప్పవచ్చును. మనకు క్రొత్తలగుటకు కారణము, అవి విరోపియనులగు డాక్టరుమానుగారి నోటివెంటి వచ్చుటచేత. మనప్రభువులకు క్రొత్తలగుట కారణము ఆ విషయములలో కొన్నిటిని మనప్రముఖులు పలుమారు నెక్కిచెప్పుచున్న వారు గమనించియుండకపోవుటచేత. మనలోని కొందరు విద్యావంతులుగూడ ఒక్కవిషయమునమాత్రము ఈరెండవతెగవారితో జేర్చవలసియున్నారు. విరోపియను అధికారులేమి అసభిక్తులేమి మన నాయకులేమి విద్యావంతులేమి మన దేశములో వ్యవసాయాభివృద్ధి కాకపోవుట రైతుకుగల ఆజ్ఞానము మూలముగాను, పూర్వాచారపరాయణత్వము మూలముగాను, సనునవ్యకమున నుండువారు, కొంతవరకు ఈసమ్యక్మునకాధారము లేకపోలేదు. మనరైతు లోకములోని నాగరకదేశముల రైతుతో సమానుడు కావలసినచో నింకను నెన్నియోమమగు లతడు విద్యావ్యాపనందవలసియున్నాడు. ఎన్నియో మమగలు ప్రవృద్ధియందు ఆశకలవాడు కావలసియున్నాడు. కాని డాక్టరు మానుగారు చెప్పు రీతిని ఆతడు సహజముగా నంత మొరకువాడు కాడనుటమాత్రము సత్యము. మనరైతు నిజముగా సమయమునకు బద్ధుడయి ప్రాతపక్షతులతోనే పోరాడుచున్నాడనుట డాక్టరు మానుగారి యభిప్రాయము. అయినను నీ ప్రాచీనాచారపక్షపాతము అభివృద్ధి కంతరాయమనియే వారి నిర్ణయము. డాక్టరు మానుగారు మనదేశమున వ్యవసాయదారునకు ముఖ్యమగు సవసరములను కొన్నిటిని నిరూపించినారు. ఈదేశమున వ్యవసాయదారుడు సాహసముకలవాడేకాని యిదివరకు నాతనికి వ్యవసాయమార్గములను బోధించినవారి లోపము వ్యవసాయాభివృద్ధికి విరోధకమయినది. ఈదేశపు భూసారస్థితి ప్రత్యేకస్వభావము కలదగుటచేత పరిశోధకులు ఇచ్చటి వాడై ఇచ్చటి పరిస్థితులను గమించి పనిచేయక పోవుటచేత పరిశోధనలు నిష్ఫలములయినవి. అందుచేతనే మనకావలసినది స్వదేశీయ వ్యవసాయశాస్త్ర

పండితుల పరిశోధనాపాటవమునుట డాక్టరుమానుగారి మతము. ఇటీవల మేము గవర్నరుమంటువారి వ్యవసాయ కళాశాలనుగురించి వ్రాయునప్పుడు తెలియపరచిన సంగతులనుబట్టియు ఇతర గవర్నరుమంటు ప్రకటనలనుబట్టియు ప్రభుత్వమువా కివిషయమున కివిపెట్టి పనిచేయుచున్నారనుట మాచదునరులకు విడితమయియుండకలదు. ప్రభుత్వమువారు ప్రారంభించిన పనికి ప్రజలు యెప్పుడీ నెరవేర్చినే తప్ప నిట్టి విషయములలో ఫలముండదు గనుక మనవిద్యావంతులు పెంట్టుడు ప్రభువుగారి వాక్యములను జ్ఞాపకమునుకొనిమనదేశపు పరిశ్రమలలో నెల్ల నుత్తమపరిశ్రమయగు వ్యవసాయము పక్షమున చాటుపడుచురు గాకయని విశ్వసించుచున్నాము. పెంట్టుడు ప్రభువుగారును తగినసలహాలను గొని విద్యార్థివేతనములను నివివిగా నిచ్చుటచేతనో మరి యితరవిధములనో మనహైందవ విద్యావంతులు వ్యవసాయ శాస్త్ర పరిశోధకు లగుజ్జుగర్వరనియు నమ్ముచున్నాము. డాక్టరు మానుగారి తర వ్యబలతరనిరోధములున్నవని తిరువాత చెప్పినను వారికి మొట్టమొదట తట్టినది ఏమిటన రాహిత్యము నలన కలుగు విరోధము; అనగా మన రైతు బీదపడి యుండుటచేత తటస్థించు ననర్థము. ఇట్లు బీదబడుటకు కారణము లేవనను కావచ్చును. వాని వివర మిట ననవసరము. ఒకవేళ అప్పుతెచ్చుకొని పనిసాగించు కొందమన్నను ఆపనినివిడివిగా చేయుటకు తగినంత యప్పుకు రయితు నలంతిగాడు. సాహుకారువద్ద వడ్డీ తీర్చుకొనుటయు. కావున దేశదేశమును కోరువారందరును రైతు బీదతనము మానుటకును, ఆతనికి ద్రవ్యము విస్తారముగా తక్కువ వడ్డీకు చేకూరుటకును, మార్గము లరయవలయును. మూలధనాధికారులు 3, 3½ లకు ప్రభుత్వము వారి కో 4, 4½ లకు పాశ్చాత్య నిధులకో అప్పులిచ్చు కొనుచున్నారు. లేదా సమయము దొరకినప్పుడు రైతును చిక్కించుకొని భూమిని కొని ఆతనిని తమకూలి వానినిగ చేసికొనుచున్నారు. ఇందునకు కారణములేక పోలేదు. మనదేశమున గల అమరకపు పద్ధతిచే ప్రతిరైతునకు గల భూవిస్తీర్ణము దినదినమును విభాగములచే సుంకుచితముగుచున్నది. కావున నాతడు చూపగల పూచీ మిక్కిలి తక్కువ. ఒకవేళ ద్రవ్యమేదోయొక రీతిని సంపాదించ గలిగినను విస్తారరీతిని దాని నుపయోగించి యభివృద్ధిమార్గముల నరయట కాతనికిగల భూవసతిచాలదు. ఈ కారణములచే పాశ్చాత్య వ్యవసాయకుడు 24 తూముల గోధును పైరుచేయుచోట మనరైతు 8 తూములు అధవా 10 తూములు పంటచూపకలుగుచున్నాడు. అమెరికాలో ఎకరమునకు 22) పౌనుల ప్రత్తిపండగా మనదేశలో 75 పౌనులు పండుచున్నది. ఇతరదేశములలో ఎకరమునకు చెరకు 2 టన్నులగుచుండగా మనదేశములో ఒక్క టన్నుయగుచున్నది. ఇట్టియనర్థఫలములనుగలిగించుచుండుకారణములను అపనియింపగల ప్రతికారములేనేలేదా? లేకవమైనది? మనవిద్యాధికులును ధనాధికులును నగువారు పూనుకొనవలెనుగాని. రైతెచ్చు పంట గలహో అచ్చట సంతయు పరపతి సుంపు మేర్పరచవలెను. రైతునకు సంఘీభావము, పూచీ, తమంతట తామేవచ్చును. పరపతి సుంపునకు ద్రవ్యమును పెంట్టులు బ్యాంకుల మూలముగా నిచ్చి మనధనవంతులు పై చెప్పిన యన్ని కార్యములును సఫలము చేయవచ్చును. అప్పుడుగాని మన ప్రవృద్ధియ మన ధర్మమును మన మొనర్చిన వారముకాజాలము. డాక్టరు మానుగారు రైతుకు అత్యంతవసరములలో సత్యంతవ

సరమగునది. మరి యొకటి కలదని నుడివిరి. అది నీటివసతి. దానిని లిగించుటకు ముఖ్యముగా ప్రభుత్వమువారే యుత్తర హతులైనను పైపత్తిపాపనలు నెలకొనినయెడల నదియు సులభతరము గానచ్చును. బహుకాలము క్రిందటినుండియు మన ప్రముఖులు నీటివసతులను కలిగించుట ప్రభుత్వమువారికి మొదటిపనియని ఘోషించుచు నేయున్నారు. బహు కాలమునుండి ప్రభుత్వమువారు నీటివసతులకు రెండవ స్థానమునిచ్చి రైల్వేవసులను ఊరక పెంచుచునే వచ్చుచున్నాడు. నీటివసతులమును నీటివసయమును విమర్శించుటలోనే గడపిన క్రియత వాచావంటి వారు మాటి మాటినిరైల్వే నిర్మాణము ప్రభుత్వమువారికిని దేశమునకును నీటివసతుల నిర్మాణముత యుపకారికాని లాభకారికాని కాదని యుద్ధాపించుచున్నను ఆ ఘోషమున ప్రభుత్వము వారి చెవికి ఎక్కియుండలేదు. దేశమయొక్క లోభాగముల వ్యాపార వ్యవహారములకును విదేశ వ్యాపారముయొక్క సౌకర్యార్థము లేవులు చేరుటకును దేశమెల్లడలను మంచిరైల్వేలు అత్యవసరము లనుట సత్యమేకాని వాని పెంపుతోకూడ దేశమయొక్క యుత్పత్తులును సమానముగా సభివృద్ధికానినో వానికి లోపలను బయటను గిరాకి హెచ్చగుటచేత వెలు ఉత్పత్తులగుదేశమునే అపరిమితములయి పోవురు. మన మెగుమతించేయు పదార్థములు ముఖ్యవసరములై దిగుమతించేసి కొనుగది గొర్రు మూత్రములగుటచేత నిగొర్రునప్రస్తుతలను దేశములోని చతురమతులగు భోగపుసుఖులనుభవించుటయు అందువలన నగుదారి ద్రవ్యమును ఏమియెరుంగని రైతు తలదాల్చికొనుటయు తటస్థించుట సహజము. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు క్షటివల ప్రకటించిన "నెలలవిచారణ" లో తదధికారులు గానుండిన దత్తాగారు చేసిన నిర్ణయమును ప్రభుత్వము వారెంత విమర్శింపజూచినను ఆనిర్ణయము మాత్రము శాశ్వతమగు విషయము. అదిమాకు సహకారి. కడచిన 15 ఏండ్లకుమన దేశమున సభివృద్ధియగుచుండు జనసంఖ్యతోను ఈదేశ పరదేశముల గిరాకితోను సరిపడు నట్లు ఇచ్చట భోజనసామగ్రి వృద్ధియగుచుండలేదని వారు వ్రాయుచున్నారు. మనుష్యులిద్దరైనగిరాకి హెచ్చైన ఒకటికి రెండుగా పంటకన్నించిన కదా దేశము ఆటుకొనగలదు! ఒక గడ్డిబోచ పండించు నెలను రెండు గడ్డి బోచలుపండునట్లు చేయునది నీరు కాక మరియేమికాగలదు. దత్తాగారి నిర్ణయమును తమరిపోర్టులోనే కనిన పిదప మహాశాస్త్రానుభవముగల డాక్టరు మానుగారి యభిప్రాయము వినిపిడప, నీదేశపువ్యవసాయము నందేసర్వాభిమానములు గల మన ప్రభువులు ఇప్పటికైనను తమ ప్రాచీన పద్ధతులను వదలి ద్రవ్యములేదు ద్రవ్యములేదని నీటివసతుల నిర్మాణములను దూరదూరము లోచివైనవక రైల్వేభారమును కొంత డించి కాలువలను త్రవ్వించుటయు నీటివసపారంగభమైన బోరింగుపద్ధతిచే బుగ్గబావుల త్రవ్వించుటయు చేయ సవకట్టి త్వరత్వరగా నీటియాధారములను పుష్కలముగా నెలకొల్పుదురా?

కీర్తికేషులైన కొక్కొంక వేంకటరత్నకవి గారి స్మరణ చిహ్నము నొకదానిని రాజమండ్రి కళాశాలలో నెలకొల్పు నిమిత్తము రాజమండ్రిలో న్యాయతి సుబ్బారావుగారి యధ్యక్షత క్రింద సభజరిగినది. తగిన తీర్మానము లొనర్పబడినవి. పని ప్రారంభముగాగలదని నమ్ముచున్నాము. ఇటీవల నీసగరమునను రాజకీయ కళాశాలలో మి. రా. వావిలకొలను సుబ్బారావు పంతులు గారి సభ జరపుట కేర్పరచియుండి తగినంత మరది చేరమిచే

విరోధామహాసంగమము.

ఇంగ్లాండు

తుపాను—మర్దు మునుగుంట.

4 లండను జనవరి 18:— ఈ వామూలో దొరతనము వారి కాపలానా ఒకటి తుపానువలన మునిగిపోయినది. 12 మంది చనిపోయిరి.

మరల ప్రయత్నింప నున్నారని తెలియుచున్నది ఇంకను దినము నిర్ణయముకాలేదు. పంతులుగారి యుద్ధే మిచ్చటిసభలో ఆంధ్రదేశమునకు సంతటి కని నుత్సాహకరమగు కవిరత్న స్మరణ చిహ్నము నేర్పరువ వలెననుట యని నమ్ముచున్నాము. అది యే ఈనగరమున చేరునభకు న్యాయమగు కర్తవ్యము. ఈ పర్యాయము సభాదినమింకను నిర్ణయము కాకముందే ఇదే హెచ్చరించుచున్నాము. కావున మాయాంధ్ర నాదరులు కడచిన సారివలె నిలచిపోక అందరును చేరి ఆంధ్రదేశమున నిజమగు విద్యాభక్తి కలదనుటను ప్రకటించి రత్న కవిని గౌరవించుటచే ఆంధ్రమాతను గౌరవించి యామను కొంతకు కొంతయోదార్పెదరు గాక యని విశ్వసించు చున్నాము.

ఆంగ్ల మిత్రమండలిలో అధినివేతములకార్య దర్శిగానుండు హార్వోర్డుగారు ఆస్ట్రేలియాలోని ప్రభుత్వములకు హైందవ పౌరత్వవిషయముననిటీవల నొకసలహా యివ్వినారు. హైందవ లీయధతరణమున మిక్కిలి యుదారభావమునను నెక్కుడు సామ్రాజ్యభక్తితోను తోడ్పడినదాని నాలోచించి వారు ఆస్ట్రేలియాఖండమునకు వలసపోవుటలో పడునిర్బంధముల తొలగింపవలసినదని హార్వోర్డు గారు తెలియజేసినారు. ఈసలహాతోకూడ మన రాజప్రతినిధి హార్మింజ్ ప్రభువు ఇండియాశాసననిర్మాణసభలో హైందవులకును బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములోని ఇతరజాతులకును నుండదగిన పరస్పర సమానత్వమును గురించి నుడివినవాక్యముల రిపోర్టును పంపినారట! మనసక్షమున మనము కొంత దూరము అభిప్రాయము నెరుకపరచినయెడల అధినివేతములవారును తగినవిధమున సంప్రతింపునకు రాకపోరు అని అప్రభువు పత్రికనమాటలను అధినివేతములవారు స్థిరపరతురుగాక!

అమృతబహువుత్రిక ఇటీవల నొకచిత్రమును కేను నుప్రకటించినది. సభాసభింగ్లీషువనువత్రిక కార్యాలయములో నేవకుడు. అతడు అరము తుక్కు కాగితములును రెండసినపుముక్కులును దొంగిలించెనట. కలకత్తా ప్రెసిడెన్సీ మేజ్స్ట్రేటుగారు అతనికి మూడుమాసముల కఠినశిక్ష విధించినారు. శిక్షించుట తప్పని యెవ్వరును ననరు. మేజ్స్ట్రేటునకు దొంగతనమునకు రెండేడ్లశిక్ష వేయవలయునని నధికార మున్నదని యంద రెరుంగుదురు. కాని దొంగయొక్క స్థితిగతులను సాత్తు మొత్తపు పరిమితిని ఆలోచింపక కాన్యమూని శిక్షించుట దోషిని సంస్కరించుటకు సహకారిగాక అతని నింకను దోషమున ముంచుటకు కారణమగును. రానురాను దోషులను ద్రిప్పటకు సాత్తవనధతులు త్రమములను సభిప్రాయము అంగీకృతమగుచు న్నుడి. అట్లుండియు నిట్టిశిక్షను వినవలసినవచ్చుట కొంచెము విధిమానమాము.

ప్రాన్సు

పరానుఅధికారుల ప్రకటన.

జర్మనీవారు వెనకకుపోవలసినవచ్చుట. లండను, జనవరి 17:— పారిసు- కేటి మధ్యాహ్నము మిట్లు ప్రకటించబడెను. హార్వోర్డు, లాంబార్ట్టిక్ ప్రాంతముల మనము ముందుకుపోవుచునే యున్నాము. మన ఫిరంగులు జర్మనీవారిని వెద్ద యిసుకల్గియు పోటీ రెండువందల మిట్లు దూరమువరకును తిరుగుదలకుల విడిచిపోవుటచేసి ఆస్పటిత్వ త్రమకండును రెడాన్సు స్వంసముగావించెను. పెంటుబార్డ్లికి దక్షిణముననున్న శత్రువుల కట్టడములవైగూడ చని ప్రయోగింపబడెను.

ఫిరంగి యుద్ధములు. ఇమెను, లావానీ, లెన్సులకర్త ఫిరంగియుద్ధములు జరిగెను. యొంగ్లెడ్ల త్రివపుపోటుముజరిగెను. జర్మనీవారు కర్తగారమునుట్టుకొనిరికాని వెంటనేమనము తిరిగిస్వాధీనముజేసి కొంటిమి.

శత్రుకందకము ధ్వంసముజేయుట. మనము మనస్థానముల నీటికొంటిమి. లావానీ వెల్వద్ద మనఫిరంగులు శత్రుకందకముల ధ్వంసముగావించ వారంభించెను.

శత్రువులు మనపై బడుట. వెయిక్, క్రోకోల మధ్యదేశమునందు శత్రువులు మనపై బడిరి కాని నిమ్మియోజనముయ్యెను. యొంగ్లెడ్ల శత్రువులు మనపైబడిరి కాని మనమువారిని వెనకకుగొట్టితిమి.

మిత్రమండలివారు ముంగనకు బోవుట. పెర్దును, లూనెజో, ఈ ప్రాంతములందు తుపాను విశేషమునున్న మనము ముందుకుబోవుచునే యున్నాము. బాయిల్ ప్రేటరుకర్త జర్మనీవారు మనపైబడినపుడు వారిని వెనకకు గొట్టితిమి. వాగ్నెన్గండు ఆర్మీకపడెనుట మనము కొంత వరకు ముందుకు బోతిమి. నోజంతయు ముందు దట్టముగ గురియుచుండెను.

పారిసు జనవరి 18:— ఆగ్నోకోనుండి వాగ్నెన్ వరకును ముందుమాత్రము గురియుచుండెను. ఇంతకుదప్ప వెలియజేయుటకు మనమును లేదని సాయంకాలమున ప్రకటించబడెను.

రష్యా.

జర్మనీవారి కందకమును స్వాధీనపరచుకొనుట.

లండను జనవరి 17:— వెల్ట్రోగ్రాడు-ట్రాన్స్ నిల్వేరియా వార్షుల సమావేశమందలి కార్యేతియా పర్యవేక్షకులలో ముఖ్యమైకదియగు కులిబావా కనుమను రష్యావారు స్వాధీనముజేసికొనిరి. దిగువ వివరముల వాపరిగట్టున థాన్ వైపునకు మనము జయప్రదముగ ముందుకు బోవుచునే యున్నాము. జపైక్ ప్రాంతములందు జర్మనీవారు తీవ్రముగ మనపైబడినాగిరి. శత్రువైద్యములబల మధమ మారుపటాలము వైసమందును, వా రేడుసార్లు తీవ్రగతిని మనపైబడి సన్నీలతో గాఢముగ కలహమునడపి మనవైద్యమునందలి ముందు భాగమునున్న దండు వారిస్వాధీనమునందున్నట్టి యొక్క కందకమునుమాత్రము స్వాధీనము జేసికొనగలిగిరి సేనామఖమునం దితరసలములందు శత్రువులను వెనకకుగొట్టితిమి. జర్మనీవారు మనపై బడినపుడెల్ల వారి ఫిరంగులు మిక్కిలి తీవ్రముగ వారుజేసియుండిరి.

రష్యావారి కందకమును ట్టుట.

కోనోస్కోటి జి ప్రాంతమునందు రష్యావారు ప్రాణేల జక్కగ ప్రయోగించి శత్రుస్వాధీనమునండి యొకకందకమును దప్పించిరి.

జర్మనీవారి ప్రయత్నములు.

వ్రిజాప్రాంతములందు మనఫిరంగులవై జర్మనీవారు తీవ్రగతిని ఫిరంగుల వారుజేసిరి. వారు మనపై మూడుసార్లు బడిరిగాని ఫలితములేకపోయెను.

ఆస్ట్రీయావారి ఫిరంగులనణచుట.

బార్నోవై ప్రయోగింపబడుచుండిన ఆస్ట్రీయావారి వెద్దఫిరంగుల పటాలము నొక దాని నణచితిమి. అని ప్రకటించబడెను.

రషియను సేనలు.

కార్యాలయను కొండలకు ఆధీనమునం నుంచుకొనినవిధము. లాహోరు, జనవరి 18:— వెల్ట్రోగ్రాడ్లో నున్న ట్రెమ్మపుత్రిక విశేషుని ఈక్రింది ట్రెమ్మగ్రామును పడెను:— కార్యాలయను కొండల ప్రాంతములలో ముందు వివేరతముగ కురియుచున్నందునను చలి విశేషముగ నున్నందున యుద్ధము ప్రస్తుతము జరుగుటలేదు. రషియావారి గుర్వేనాధిపతియగు గ్రాండు డ్యూకు నికలస్ గారి నాయకత్వముక్రింద నున్న కలాసియను వైనిటల శక్తి సామర్థ్యముల వలన కాల్పేటి గుగ్గ కొండలలోని కనుమ లన్నియు రషియావారి ఆధీనము లోనున్నవి. కలాసియను వైనిటలు కొండలపై తిరుగుటకు అలవాటుపడిన తమగుట్టులతోకలప్రేటరువడి, సామన్యముగా నెక్కుటకు సాధ్యముకాని పర్వతశిఖరములను ఎక్కి వాకాత్తుగా క్రెటునేల వెనకగావెల్లి వారిని తమకు లొంగిపోవునట్లు చేసిరి.

కొత్తయుద్ధమునకు ప్రయత్నములు. “నోస్టి వెంటా” అను పత్రికలో ఒకమిలిటరీ వాఖ్యాతయిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— ఇటీవల ర్యునులు దెబ్బలుతిని ఆసు పుత్తులలో పడియున్న తమ సైనికులను తీసికొని వెల్లిరి. ముందు గండు సామానును, ఆయుధసామగ్రి పడమరగావంపిరి. సైనికులసామానులను వెనకకుపంపిరి. వీరినన్నిటినిబాచి జర్మనీవారు విన్నపప్రాంతములలో యుద్ధముచేయు అభిప్రాయమును వదలుకొనివారని చాలమందితలచిరి. కాని ఈప్రయత్నము లన్నియు ఒక వెద్దయుద్ధముచేయుటకుజరుగు నున్న వర్తమానంప వలెను. ఆస్ట్రీయను సేనలు వెనకకుపోవు ప్రయత్న వెద్దవెద్దరంగులను, కుపాకులను, ముందుసామానును వదలి వెల్లిరి. ఈఫిరంగులు, కుపాకులు, ముందుసామానును రషియాకు తీసికొని వెల్లిట్లు ప్రయాసముని ిసియాలో పోరుచున్న రషియాను సేనలు శత్రుసేనలు విడిచి పోయిన యుద్ధసామగ్రిదేవే యుద్ధముచేయుచున్నారు.

పరిషియాలోకల్లాలము.

ఇదిగరకు ట్రాన్స్ నిల్వేరియావారు గవర్నరుగ నున్న పుజాఉడ్ డోలాగారు యిప్పుడు ఎబర్ వెయిజాన్ లో సేనా నాయకులుగనున్నారు. వీరికి దెబ్బలు తగిలినవి. వీరు యిప్పుడు ట్టినినులోనున్నారు. ఆయన ఈక్రింది విషయమును చెప్పుచున్నాడు. దేశముపై దండెత్తుచున్న జర్మనీవారివద్ద నుండి పరిషియను అధికారులు లంచములను తీసిరి. ఈ యుద్ధము మతసంబంధమైనదని నమ్మి పరిషియను కుర్దులు అధికారులతో కలసివారు.

వెల్ట్రోగ్రాడ్ సగమునందలి ట్రెమ్మపుత్రికా ప్రతినిధి ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు:— 600మంది టిర్కి సైనికులు 25వేల మంది కర్దులుట్రాన్స్ నిల్వేరియాలోనివారు. మెయిన్ సాయాన్ వద్ద పరిషియనులు టిర్కివారితో నిలచి పోరాడిరి. పుజాఉడ్ డోలాగారికి యిచ్చుట యుద్ధములోనే దెబ్బలుతగిలినవి. వారి నాయకత్వముక్రిందనున్న 400 గుట్టులసేన నాశనము కావించబడినది. పరిషియా దేశపు శత్రుకా గ రులు వేలకు వేలు రషియా దేశమునకు వారిపోవుచున్నారు. మెయిన్ సాయాన్ నుండి పారిపోయినవారుపోగా మిగిలినజనులను కర్దు సైనికులు చంపివేసినారు.

రషియావారి సాహాయ్యమునకు కొత్తసేనలు.

రషియావారి సాహాయ్యమునకు జాలోఫారు కొత్తసేనలు వచ్చినందున రషియనులు కొద్దిరోజులలో ట్రాన్స్ నిల్వేరియాలోను, చుట్టుపట్టుదేశములలోను కలవరములేకుండచేయగలరు.

మరణవార్తలు.

లండను జనవరి 18:— రషియా, పాపసు యుద్ధములో పోర్టుఆఫరును రక్షించవలెనని పోరాడిన రషియను జనరలుగ ట్రోనెల్లుగారు పక్షవారముచే బాధపడి చనిపోయిరి.

గ్రేటు ఈస్టరును రైలువే కంపెనీకి యిదివరకు మేనే జరుగనున్న జి. యఫ్. గుడ్డేగారు చనిపోయిరి.

స్వీడను.

స్వీడను పార్లమెంటు.

రాజుగారి ప్రసంగము.

లండను జనవరి 18:— స్టాక్ హోమ్— ప్యా పెంటు సభను ప్రారంభించుచు స్వీడనుదేశపురాజుగారు ఇట్లు ప్రసంగించిరి:— ఒక దేశమునకును మరొక దేశముతోనుండు సంబంధములను యుద్ధములో దిగిన రాజ్యములు సాటింపక పోవుటవలన స్వీడను దేశమునకు ధననష్టము తగిలినది స్వీడను రాటప్రభుగనున్నను, ఇతరదేశములు యుద్ధముచేయుచున్నందున ఈదేశములోని ప్రజలకు చాలయిబ్బందులు తగిలినవి ఆ ఇబ్బందులను తొలగించి సాధ్యమును మ కూర్చుటకు స్వీడను దొంగిలించువారు ఆ నేక ప్రయత్నములు చేయవలెను. ప్రజలందరును దేశహింసనకు ఎట్టి త్యాగమునైన చేయుటకు సిద్ధముగనున్నారు కాకా కాబట్టి ఈ యిబ్బంది నయముతో ప్రజలందరును ఓర్పుతోను, నమ్మకముతోను, నెమ్మదిగాయుండురని నమ్ముచున్నాను.

కలకత్తా జనవరి 18:—ఇంద్రచంద్రులు అను వర్తకుడు జర్మనీ శకమునందలి కొలోన్ పట్టణములో నున్న డెనిష్ బిల్ముర్ వాన్ ఫలిక్ కంపెనీలో వ్యాపారముచేయుచున్నాడని సేరము వెలుబడినది. ఈ శకము నిశ్శక్తుల ప్రకారము మోపబడి మేజిస్ట్రేటుగారిచే విచారింప బడినది. మేజిస్ట్రేటుగారు రెండుశెక్కులకు చార్జీచేసి రెండు శెక్కులకు విడుదల చేసిరి. రెండు శెక్కులను నానాపరించి కూడ విడుదల చేయరాదని అద్యక్షేటు జెనరలుగారు సేతు హైకోర్టులో అప్పీలుచేసిరి. ద్రవ్యకూడ తనను మేజిస్ట్రేటు చార్జీచేసినందుకు హైకోర్టులో అప్పీలుచేసెను. కాబట్టి కానుకు సంబంధించిన కాగితములన్నియు హైకోర్టువారియెదుటపెట్టటమందినది అద్యక్షేటు జెనరలు చెప్పెను. అప్పీలును హైకోర్టువారు దాఖలు చేసికొని క్రిందికోర్టువారికి తీసివేసినందుకు ముద్దయిచేసిన అప్పీలులో సహా, ఈ అప్పీలుకూడ విచారించునట్లు ఏర్పాటుచేసిరి.

లాహోరు

విప్రోయా క్రాసుగిరుదము.

మొదటపొందిన యతడు.

లాహోరు జనవరి 18:—మొదటి విప్రోయా క్రాసు గిరుదమును పొందిన భారతీయులైనందు గంగాసింగు, జ్ఞాన లింగాయను సంశయముతో మానసియలగు బక్షిరోహిత లాబుగారొక లేఖనవ్రాసి యుండిరికదా! దీని విషయమై నివిలు, అంకమిలిటరీ కలెక్టరు ప్రతిక యిట్లు వ్రాయుచున్నవి:—

తమ సందేహమును నివర్తించ జేసికొన దలచి నప్పటికంటెను వీరిపై దెబ్బవ పారబాలుబడియున్నారు. ఇంతవరకును తెలియవచ్చిన సంగతులివి. నవంబరు 21-న తేది టయిమ్మపత్రిక బొలానువిలేజుకు డిల్లు తిరిగి పంపి నాడు:—భారతీయులలో విప్రోయా క్రాసుగిరుదమును పొండుటకు సిఫాగ్స్ చేయబడినవారిలో హవల్దారు గంగాసింగు అను నతడు ప్రథముడు ఇతనికి నిజముగ, శిరుదమియ్యబడినట్లే రైటరు వార్తాసంఘమువారు మనదేశమునకు తెలియజేసిరి. గంగాసింగు పేరు గెజెట్టులో చేయబడినను, జ్ఞానసింగు అనునతడే దీనికి సిఫాగ్స్ చేయబడియుండును.

డిల్లీకిను అప్ప్యిలు.

లాహోరు జనవరి 18:—ఈ అప్ప్యిలులో వసంతకు మారుని పక్షమున వాదించునట్లు సేనుగారు తమవాదము ముగించిరి. తరువాత ముద్దయల పక్షమున వాదించిన సంగతులకు దొరతనమువారి న్యాయవాదియగు రాసు ఆల్ఫ్రెడుగారు ప్రత్యుత్తరము చెప్పినాంబించిరి. ముఖ్యముగ నీక్రింది యంశముల నుదహరించుచు వీరు కుట్రయొక్క చట్టమునంతయును చెప్పిరి. ఈకుట్రయొక్క స్వభావమిది? ఇదికేవలము రాజద్రోహకాగితములను వ్యాపింప చేయుటకే బయలుదేరినదా? లేక బాంబులు ముగ్గుగువానిని వేసి అధికారులలో భయమును కలుగజేయు నద్దేశమున్నదా? ఈకుట్రలో ముద్దయిలు ఏయేదేదలను ప్రవేశించిరి.

వీరబ్రహ్మణ్యముతో నిందుచేరి? ఏయేపనులనుచేసిరి? తరువాత వీరు ఆప్రూవుల వాజ్మూలమును గురించి వాదించుచు నిట్లు చెప్పిరి. లాహోరులో టోపిలనుగారి యెదుట ఆప్రూవుల అసలు వాజ్మూలము నిచ్చెను. దానిలోని సంగతులారాము చేసికొని మేము వాదించుచున్నాము. తరువాత నితడు కేసును నెమరువై కమిటీ చేసిన మేజిస్ట్రేటు యెదుటను నెమరువై కోర్టులోను కూడ వాజ్మూలముల నిచ్చెను. వీనికి అసలుదానికి యేమివ్యత్యాసములే? దీనిలోని సంగతులలోవరసరభేదములున్నవని ముద్దయలపక్షమున చెప్పిరి. కాని, ఒకటిరెండున్ననుమిక్కిలి స్పష్టవిషయములు. వానిని విరించుటలో నభిప్రాయభేదము కనపడినది. నేను అవద్వివాదమును సందర్భములో మొదటవాదించుచున్నాను. ఆగోవలి ఆశ్రమములోని నితడు కలిసికొనినసంగతి సాక్ష్యమువలన ఋజువుపడినది. తరువాత కోర్టులపుచ్చేయబడెను.

సియా.

హిందూ దేశపు ఎగుమతులు.

దొరతనమువారిప్రకటన

సియా జనవరి 18:—ఇండియాదొరతనమువారి వాణిజ్యపరిశ్రామిక కాఖివాట్టు ప్రకటించుచున్నారు:—హిందూ దేశములో ముఖ్యములగు నాయురేవులనుండి కడచిన డిసెంబరు 4 వారములలో నెంత విలువగలవరకు రవాణాచేయబడినది? ఈ క్రిందితెల్పులవలన తెలియగలను:—

మొత్తము	బ్రిటిషు గంగు	రంగూను	కరాచి	బొంబాయి	కలక్తా	రేవులము.
2,62,07,220	...	13,42,437	5,58,169	59,97,818	1,25,49,042	డిసెంబరు 5-న డేటితో సంతమొందినవారము.
2,48,88,811	1,460	16,41,033	5,61,085	53,76,206	1,13,73,443	12-న డేటితో సంతమొందినవారము.
3,26,71,113	21,67,559	18,51,455	8,92,987	6,18,935	1,09,69,561	19-న డేటితో సంతమొందినవారము.
2,06,70,728	...	21,47,772	8,50,844	10,29,253	83,65,972	26-న డేటితో సంతమొందినవారము.

శ్రీశ్రీ

రాజప్రతినిధిగారికి వచ్చిన తంత్రీవార్తలు.

టర్కీయయధ్యక్షులు

కాక్సను ప్రాంతములలో కానావిగాను దగ్గర యొక ను యధ్యక్షులు జరుగుచున్నది. ఇరేజరమునండి టర్కీవారి సేనలకు క్రొత్త సైనికులవచ్చి సాహాయ్యముచేయుచున్నార వీరు రువ్వనుమందుకు పొకండు డిల్లునుగ నెవరోగ్సు చున్నారు కాని యిదివరకు ఓడించి వేయబడిన టర్కీ సేనను, రువ్వను లింకను వెంట తగుముచునే యున్నారు. భోరకుకు దిగునకన్నప్రాంతమునండి టర్కీవారుజయప్రదముగ వెనుకకు గొట్టబడిరి

యధ్యక్షు ఖర్చులు.

యధ్యక్షు ఖర్చులను ఒకపరాసు వారేభరించు చున్నారని చెప్పుచున్నారు. ఇదిసరికాదని ప్యాసిసులో ప్రకటించబడు, 'గూరీసోపరి' యనుపత్రికకు గప్పునిపావుగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—సేనులొత్తగతయారు చేయబడుచున్నది. ఇందులో నొక్కొక్కదానికి రెండు పటాలములున్నవి. సైనికులను చేర్చుటగాని వీరిని తరిగివేయుటగాని అంత అబ్బురముకాదు. కాని, సరీజాను ఫ్రెంచిగారిసేనకు తగినవందల సామానును సప్లయి చేయుటకు, మందు సామానులును ఆహార పదార్థములు లేనిచేలి జియము దేశపుసేనకు యిది సప్లయిచేయుట, పరిశ్రమలు పోయినవందలములవారి పరాసు సేనకు సహాయముచేయుట, యీయహా భారము వహించుటను ఇంగ్లాండునకేకే క్షేపిండు.

సేనలు వ్రెసిడెంటుగారి యభిప్రాయము.

సేనలు వ్రెసిడెంటుగా రెట్లు తెలియజేయుచున్నారు:—ఆస్ట్రీయా జర్మనీ లొకవేళ యధ్యక్షులలో జయించిన యెడల ననేక శతాబ్దుల నుండి నాగరకతచే సంపాదించబడిన వైతికసంపదకు కలుగు నష్టము కంటె జర్మనీవారి కిరంగులవలనను వాంబులవలనను కలుగుజననష్టము భవనష్టములతో పోల్చియెడల ఒకపాస్వల్యముగనుండును. ఒకశతాబ్దినుండియు, మహాపురుషులచే నిర్మింపబడిన నాగరక చిహ్నములన్నిటిని క్రూరులు ధ్వంసముచేయుటకై యత్నించున్నారు. కానికేడు ప్రపంచమున బహిష్కారముల సగమును, ఆర్థికా, ఆసియాఖండములును, మానవులయొక్కయూ, జాతులయొక్కయూ స్వాత్యములకై, మనతోకలిసి యధ్యక్షు చేయుచున్నవి.

శ్రీశ్రీ జనవరి 18:—యధ్యక్షుగురించి రాజప్రతినిధిగారికి ఈక్రింది వార్తవచ్చినది:—సోయజునదగ్గర ఇటీవల జరిగిన యధ్యక్షులలో తమకుగొప్పజయము కలిగినట్లు జర్మనులు చెప్పుకొను చున్నారు కాని పరాసు సేనలు, జర్మనులతో తలపడుటకు సిగ్గుగ నిరోధము కలిగిట్లు మాత్రము కనపడుచున్నవి.

పరాసుసేనలు పక్షముక్రిందట జర్మనులవిదపడి యధ్యక్షు చేయుట కారంభించుటకు పూర్వము సేనాముఖమునకుమాడు మైళ్లదూరమున నుండెదవారు. ఇప్పుడామాడు మైళ్లదూరమున వెనుకకు వెళ్లిరి. కాని వారివైపు పంతులను చెదరగొట్టి యుండిరేదు. నిన్నటి ప్రకటనలో పరాసువారిట్లు తెలియ చేయుచున్నారు. ఈనష్టముకలిగిన తరువాత ఎందువరకి ఉత్తరమున, పెర్లునుదగ్గర, సోయజునకు, ఈ కాన్య భాగములలో సోకమొదురములనున్న సెనుంటు సాలుఅను గ్రామమును, మేము తిరిగిపట్టుకొంటిమి. ఆగ్రాసుదగ్గర అంత ముఖ్య విషయమేమియు జరుగలేదు. ఆగ్రాసుకును లిక్కిని సోవుమాగ్సును కమిషమున మనసైనికులు దిక్కుముగ యధ్యక్షు చేసి క్రతువులను తరిమి వాస్తాసము నాక్రమించు కొనిరి నెవరోగ్సుకు దక్షిణముగ పోస్టులలో జర్మనులు వెనుకకు తరిమి వేయబడిరి.

రువ్వ జర్మనీయధ్యక్షులు.

విస్ఫులానదికి ఉత్తరభాగమున రువ్వను సేనలుయందుకు పోవుచునే యున్నది. సిస్కీ పర్వతమున కొన్ని మైళ్లదూరములలో నున్న గుర్నానది రేవులను వీరు పట్టుకొనిరి. లానసు మండలములో ముందుపోవుచున్న రువ్వను సైనికులవిద జర్మనులు పక్షి కాని పురుకుకు కొట్టివేయబడిట్లును ఆగ్రాకుల ప్రకటనలో నున్నది. కాపైతియను కనుమల ఉత్తరభాగము రువ్వనుల వశమగుచున్నది కాని శీతకాలముగుటచే పొంగిలో నింకను ముందుకుపోవుటకు నిరోధము కలుగుచున్నది. వీరికి చాలమంది క్రొత్త సైనికులు వచ్చుచున్నారు.

రాజప్రతినిధిగారి కుమారుడు.

హిందూ దేశమునకు రానుండుట.

శ్రీశ్రీ జనవరి 18:—రాజప్రతినిధిగారి కుమారుడు మానసియులగు, ఏ హాడ్వింగారు 28-న డేటి బొంబాయికి మొలుపుచుమీద ఇంగ్లాండునుండి వచ్చెదరు.

జర్మనీ

జర్మను స్త్రీమధు నాశన మగుట.

లండను జనవరి 18:—కడచిన కడిమును రోజులలో జర్మనీవారి వక్త స్త్రీమధు 5, మందుగనులకు కొట్టుకొని కథాసులలో సహా మునిగిపోయినది. అని స్త్రీమధు దేశపు ముఖ్య పట్టణముగు ప్రాంతముల నుండి తెలియవచ్చినది.

జర్మను కోశాధిపతి.

రాజీయిచ్చుట.

లండను జనవరి 18:—జర్మనీ దేశపు కోశాధిపతియగు వాన్ హువేగారు తమ ఉద్యోగమునకు రాజీనామాచుచ్చిరి. జర్మనీ దేశముయొక్క ప్రస్తుతపు ఆర్థికవ్యవహారములను సరిచేయలేకపోవుట, క్రొత్తగ ఆస్పలను చేయబాలకపోవుటవలనను యీయన రాజీనామా యిచ్చినాడని తెలియుచున్నది. ఇదివరకు గొప్ప ఉద్యోగులైనరైజ రాజీయిచ్చి నష్టము కైజరుగారు వారుచేసిన పని మెచ్చుకొనుచు ఉత్తరమును పంపు ఆలవాటు కలదు. ఈమాటలు కుచగారికి ఉత్తరము వ్రాయలేదట. ఈవిషయముల నన్నిటినిబట్టిమాడగా అనుకొను దానికన్న జర్మను దొరతనము వారికి డబ్బు ఇబ్బందులు ఎక్కువగా కలిగినట్లు తోచుచున్నది.

రాజీయిచ్చుటకు కారణములు.

లండను జనవరి 18:—ఆర్థోగ్యము సరిగా లేకుండున జర్మను కోశాధిపతియగు వన్ హువేగారు తమపనికి రాజీయిచ్చిరి. వీరిబదులు రాజ్ బ్యాంకులోనున్న ప్రాఫెసర్ హెల్ ఫెరిచేగారు నియమింపబడుదురు.

టర్కీ.

కర్మాగార యధ్యక్షులు.

రువ్వవారు జయముగాంచుట.

లండను జనవరి 18:—పెట్రోగ్రాదు నిరంతరము మంచు విస్తారముగా కురియుచుండ కర్మాగార యధ్యక్షు మూడుదినములు జరిగెను. అందురువ్వవారు జయముగాంచిరి. పరాక్రమవంతులగు కకేసియా పటాలములవారికిని తురుష్కస్థానపటాలముల వారికిని వైదిరియా వారికిని వందనము. వీరి మూలముగనే తురుష్కుని రోధము పూపించలే వారి సైన్యమునందలి వెనుకభాగము నాశనము గాదెంపబడినది.

పాతశేషము.

తురుష్కుసైన్యములోని పాతశేషములను పార్శ్వములందును ముందువైపునను హింసింపచుంటిమి వారు ఎత్తెరంబైపునకు వారిపోవుచున్నారు. వారిని దరుముకొని పోవుచుండిన మన సైనికులకు కురుష్కుల కిరంగుల భాగములు మంచుచే గప్పబడి కాన నయ్యెను. వీరిని క్రతువులు పక్షతముల మీదనుండి క్రిందకుద్రోసిరి. మనకు క్రతువులనుదరుముచునే యున్నాము.

టర్కీవారి సిరియనుసేనలు.

కయిరో జనవరి 18:—టర్కీవారి, సిరియనుసైనికులు ఆనేక బాధలపాలగుచున్నారు. తరజాగతులు సిరియానుండి కయిలోపట్టణముచేరిరి. వారిట్లు చెప్పుచున్నారు:—టర్కీ సైనికాధికారులు తగిన ఎచ్చాట్లు చేయలేకపోయినందున సైనికులు ఉపవాసములు చేయుచున్నారు. వారు ఎండకాలములో 30-వలసిన దుస్తులను ఈ చలికాలములో ధరించినారు. కాళ్లకు బూట్లులేవు. ఒంటెలకు ఏదో గోగమునచ్చి బాధపడుచున్నది. టర్కీ యధ్యక్షులలోప్రవేశించినప్పుడు హెల్ రను పరగజాలో 28 వేలమంది క్రొత్తగా సేనలో చేర్చి తీసికొని వెళ్లిరి. వీరందఱును మూడురోజులు అన్నములేకహడి కొంబుచేరి ఆయాగ ఇది మతయధ్యముకారు అని మొత్తుకొనిరి. ముఖ్యముగా టర్కీ సేనలోని అనాలోయను సైనికులు ఆనేకబాధలను పడిరి. వారికి టర్కీవారయచు సంప్రాప్తచు గల అసత్కృత్తి కలిగినది. ఇటువంటి సేనలతో ఈజిప్టువిద దండెత్తుటమంచిది కాదని జర్మను సైనికాధికారులు జర్మను ఆగ్రాకులకు తెలియజేసిరి.

బర్మా.

సుంగుమునియ్యకుండు గొర్రెల్లును తీసికొనివెళ్లును.

రంగూన్ జనవరి 18:—రంగూనురేవులో నుండు నమూనాచేయ కాకములు అనమానపడి బోవర్సేములలో కథాను బంకుగదులలో పక్షింపగా నుండు చెట్లెండకుండు తీసికొని వెల్లుమున్న 5000 సిగరెట్లు కొరకెనవి. నేడు బోగిలో అనుష్ఠమును పక్షింపగా కథానుల ప్రాయశాలో లక్షసిగరెట్లు కొంత సేనాదేశపుపాత కొరకెనది.

లంచపు కేసు.

రంగూన్ జనవరి 18:—పాతీసు మానెంటు పటను, ఇనస్పెక్టరు వైస్ సెల్. ఇన్సు పాతీసు హెల్ కార్యదేలియ్య కలసి లంచము పుచ్చుకొనుటకు ప్రయత్నించిట్లు తేలు వచ్చినది. దీనిని క్యాబ్సు జిల్లామేజిస్ట్రేటు విచారించి ఛార్జ్ షీట్ కమిషు చేసెను.

కాబట్టి పక్కటితో సంబంధమున బోధించుటవలన
జాల బాధములుగలవు. ఇందును స్వేచ్ఛద్రుములు వికాస
మొందును. ఇట్టి వికాసించుచు, యోచనాత్మకైవృద్ధిబొందును.
విషయ విశ్లేషణల వలనవచ్చును పరిశుభ్రముగా నుండగోరుదురు.
స్వార్థత్యాగ ముండుటందును చేయాలి! అన్ని కర్మములు
వికాసమొందును. కావున ప్రతి ఉపాధ్యాయుడు పాఠము
యొక్క పరస్పర సంబంధమును గుఱతెలిసి పక్కటితో సంబంధ
మున బోధించుటయే సుసాధ్యమని యెఱుంగు కొరచుచున్నాను.

THE GREAT EUROPEAN WAR.

(REUTERS & AGENTS)

BRITAIN.

No News From the Front.

Long Silence.

Reuter wired us last night as follows:—"Nothing received since last night up till 8 P. M."

Several Steamers Wrecked by Heavy Gale.

LONDON, January 18.

Gale this week-end has strewn the British coasts with wrecks. The Admiralty patrol tug was sunk in the downs and twelve drowned.

FRANCE.

A Paris Communique.

LONDON, January 18.

PARIS.—This evening's communique says there is nothing to report except snowfalls from Argonne to Vosges.

Paris Communique.

LONDON, January 17.

PARIS.—This afternoon's Communique said:—"We continue our progress in the regions of Neuport and Lombardizde. Our artillery obliged the Germans to evacuate the trenches for a distance of two hundred metres backward of the grand dune and destroyed Redan northward of Spot. It also bombarded the enemy's works southward of Saint Georges. There have been artillery actions at Ypres La Bassée and Lens and lively fight at Blangy. The Germans seized a foundry but we instantly retook it. We maintained our positions. Our artillery continued to demolish trenches at La Boisselle. The enemy between Vailly and Craonne made attempts unsuccessfully. We repulsed another attempt at Beaulne.

In the region of Perthes and Beau Sejour our advances continued in spite of violent storm. The German attack was repulsed at Bois-Le-Preire. We won some ground in Vosges westward of Orbey. Snow fell heavily all day.

RUSSIA.

Operations at the Carpathians.

LONDON, January 18.

The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cables under date 16th January:—"The Times" Petrograd correspondent says that operations at the Carpathians are temporarily at a standstill on account of the deep snow and cold.

A Brilliant Feat.

The Russians hold all important passes owing to the brilliant feat of one of the regiments of the Grand Duke Nicholas, the Circassian Native Division. Holding the tails of their hardy mountain ponies, the men scaled at night time an apparently impossible summit, getting behind the rear of the enemy's battalion, which was surprised and surrendered.

A Russian Critic on the Situation.

A critic of the "Novie Vremya" considers that the recent movements in the German rear, such as the removal of the wounded from the hospitals, despatch of ammunition columns westward, departure of transport in the direction of the rear communications are preparations for a new battle along the entire front rather than preliminaries to the withdrawal from the front of the Vistula.

Operations in Galicia.

In order to obviate the labour of transporting huge quantities of Austrian guns, rifles, and ammunition, the whole of the Russian Corps operating in Galicia are fighting the enemy with their own weapons.

The Turks in Tabriz.

Shuja-ud-Dowleh, ex-Governor of Tabriz, commanding the Persian Forces in Azerbaijan, was wounded and is now at Tiflis. He states that the Persian authorities, bought by German invaders, were joined by Persian Kurds on the pretext of a Jihad.

Some Further Particulars.

The "Times" correspondent at Petrograd says that 600 Turks and 25,000 Kurds entered Tabriz. The Persians made a last stand at Miandoab, where Shujaud-Dowleh was wounded in the leg while commanding 400 horsemen, who were annihilated. Thousands of refugees are seeking Russian protection. Kurds massacred the remaining population of Miandoab.

Russian Action.

The advent of strong reinforcements at Juita will shortly enable the Russian Commanders to restore law and order at Tabriz and in the adjacent territory.

Russian Communique.

LONDON, January 17.

PETROGRAD.—The Communique announces that the Russians have seized the important Kirilbaba pass in the Carpathians bordering on Transylvania. We are still successfully progressing on the right bank of Lower Vistula towards Thorn. The Germans made a series of violent attacks in the region of Jamias. The enemy's forces were at least six regiments. As the result of

seven successive attacks and desperate bayonet fighting the Germans only took one trench from an advanced company. We drove the enemy back on the other parts of the front. The Germans supported their attacks with exceptional heavy artillery fire. The Russians in the region of Honopmitza did exceptionally effective work with grenades and compelled the enemy to evacuate communication trenches. The Germans violently bombarded our positions southward of Prinezon and made three abortive charges. We silenced the battery of Austrian heavy guns which were bombarding Tarnow.

LONDON, January 18.

PETROGRAD.—It is officially stated that the battle of Karaugan was contested for three days in ceaseless snowstorm and ended in a complete Russian Victory. Thanks to the valiant Caucasian, Turkestan and Siberian regiments the resistance of the Turks was shattered and his rearguard was annihilated. Remnants of the Turkish army have been harassed on the flanks and the front and are fleeing towards Erzerum. Our pursuing troops are finding in ravines, buried in snow, parts of Turkish guns which the enemy threw from the heights. Our pursuit continues.

Obituary.

LONDON, January 18.

The death is announced of General Stoessel defender of Port Arthur who has long been paralyzed.

Deat his announced of Mr. J. F. Gooday Ex-Manager of the Great Eastern Railway.

TURKEY.

Turkish Army's Wretched Plight.

Dissatisfaction Prevailing.

LONDON, January 18.

Cairo.—The Turkish-Syrian troops are evidently in terrible plight. Refugees have arrived from Syria who assert that soldiers are actually starving owing to bad organisation. They are in summer khaki and without boots while camels are dying of scab. When war was declared twenty-five thousand Bedouins were recruited in Hebron but they were without food for three days and returned to their homes saying this was not a Holy War. The greatest misery and dissatisfaction prevail among troops especially Anatolian troops. German Officers report to Berlin that they do not advise attacks upon Egypt with such troops.

GERMANY.

The German Imperial Secretary Resigns.

LONDON, January 18.

The German Imperial Secretary of Treasury Von Kuehn is resigning ostensibly for reasons of health. He will be succeeded by Professor Helfferich of the Deutsche bank.

German Finance Minister Retires.

For Inability to Face the Financial Situation.

LONDON, January 18.

The retirement of the German Finance Minister Von Kuehn is attributed to his inability to face the financial situation in Germany and the necessity for new loans. It is a significant fact that on his retirement the Kaiser omitted to send the customary letter of thanks for his services. The whole incident seems to indicate that the economic pressure in Germany is already much greater than the available evidence would lead one to believe.

SWEDEN.

Five Large German Cargo Steamers

Disappear with Crews in the Baltic Sea.

LONDON, January 18.

STOCKHOLM.—It is stated that in the past fortnight five large German cargo steamers have disappeared in the Baltic with crews through striking mines.

Speech from the Throne in the Riksdag.

LONDON, January 18.

Stockholm.—At the opening of the Riksdag the speech from the Throne struck a somewhat sharp note. It points out that disregard of principles of International law by belligerents has greatly contributed to economic loss in Sweden. It continues that although Sweden hopes to preserve her neutrality efforts are required to protect the country and mitigate economic consequences of the war for the humble citizens. People are ready and willing to sacrifice themselves for the country and they may await with confidence the hours of trial and resignation.

INDIAN TELEGRAMS.

(Associated Press Agency.)

DELHI.

Viceroy's Son's Expected Arrival.

DELHI, January 18.

The Viceroy's son the Hon'ble A. Hardinge arrives in Bombay on the 23rd inst. by the mail steamer from England.

TELEGRAMS.

CALCUTTA.

"Creation As Explained In The Tantra."

A Paper by Justice Woodroffe.

CALCUTTA, January 18.

A meeting in connection with the Silver Jubilee of the Chaitanya Library, Calcutta, was held in the Dalhousie Institute to-day. His Excellency the Governor presided. Mr. Justice Woodroffe read a paper on "Creation as explained in the Tantra," of which the following is a summary made by his Lordship himself.

Two Fundamental Concepts.

The lecturer commenced by pointing out that an examination of any doctrine of creation reveals two fundamental concepts; those of Being (Kutastha) and Becoming (Bhava); Changelessness and Change; the One and Many. The Brahman or Spirit in its own nature (Svarupa) is and never becomes. It is the evolution derived from the principle of Becoming (Mulaprakriti) which constitutes what is called Nature. The latter principle is essentially Movement. The world is displayed by Consciousness (Chiti) in association with Mulaprakriti in cosmic vibration (Spandana). Recent Western hypotheses have made scientific "matter" into Maya in the sense that it is but the varied appearances produced in our mind by vibration of and in the single substance Ether. The doctrine of vibration (Spandana) is, however, in India an ancient inheritance. The whole world is born from the varied forms of the initial movement in Mulaprakriti. The problem is how does such multiplicity exist without derogation to the essential unity of its efficient cause, the Spirit.

The Sankhya Philosophy.

The lecturer then made a rapid survey of the Sankhya philosophy on this point, which assumed two real and independent Principles of Being and Becoming, which it calls Purusha and Prakriti and passed from this the earliest dualistic answer to the question of the origin of the world which asserted that there was but one Principle of Being, the Sadvastu, and that Maya, whether considered as a Shakti of Ishvara or as the reduce of such Shakti, was Avastu (nothing).

The Tantrik Doctrine.

He then pointed out that the Tantrik doctrine with which he dealt occupied a middle position between these two points of view. Shiva, in the Kancakara Tantra, says:—"Some desire Monism (Advaitavada), others dualism (Dvaitavada). Such however, know not My Truth, which is neither Monism nor dualism (Dvaitadvaitavivartita). Tantra is not Advaitavada, for it does not recognise Prakriti as an independent unconscious principle (Achit). It differs from Shankara Advaitavada in holding that Prakriti as a conscious principle of becoming, that is as Shakti, is not Avastu, though its displayed picture, the world, is Maya. It effects a synthesis of the Shangkharan dualism by the conversion of the twin principles of Purusha and Prakriti into the unity which is the Ardhanarishvara or Shivasakti.

Shakti Defined.

As regards other matters it adopts the notions of the Sankhya, such as the concepts of Mulaprakriti with the three gunas, vibration (Spandana), evolution (Parinama), of the Vikritis and the order of emanation of the Tattvas. Shakti which effects this exists and is herself never unconscious (Achit) though it has the power to make the Jiva think it is such. If this were understood one would not hear such nonsense as that the Shaktas (whose religion is one of the oldest in the world) worship material force or gross matter (Jada).

The lecturer then shortly explained the nature of Shakti (Shaktitattva) a term which derived from the root "Shak," meant the Divine Power whereby the world was created, manifested and destroyed. The Tantra the power and the Lord who wields it (Shaktiman) are one and the same, Shiva and Shakti are one and the same, Shiva is Brahman. Shakti is Brahman. The first is the transcendent, the second the immanent aspect of the one Brahman who is both Shiva and Shakti. The Mother creates (Karyavibhavi), the Father wills what she does (Karyavibhava). From their union creation comes, Shakti is not like the diminutive female figure which is seen on the lap of some Indian images, to which is assigned the subordinate position which some persons consider a Hindu wife should occupy. She is not a handmaid of the Lord, but the Lord himself in his aspect as Mother of the Worlds. This Shakti is both Nirguna and Saguna that is Chitshakti and Mayashakti.

Its Manifestation as the Universe.

After thus defining the nature of Shakti by which the world was created the lecturer commenced an account of its manifestation as the universe, following in the main the Shara-la Tilaka written in the eleventh century by Lakshmanacharya, the Guna of the celebrated Kashmirian Tantrik Abhinava Gupta. The following is a very abbreviated summary of this, the main portion of the paper.

Kinetic Aspect of Shakti.

The lecturer first referred to the Achanavastha stotra which was that of Shankara Shiva, and touching upon the question why Shiva became Sakal (associated with Kala) and creative, explained the term Kala and the theory of Adrishtasrishti taught by the Tantra as other Shastras. The former is, according to Sankhya Mulaprakriti; according to Vedanta Avaya, and according to the Shiva Tantra, Shakti. The latter is the doctrine that the impulse to creation is proximate caused by the Karma of the Jiva. It is the seed of Karma which contains the germ of the Cosmic will to it. When Karma becomes ripe there arises the state called Ikshana, and other names indicative of creative desire and will. There then takes place development which is peculiar to the Tantra called Sadrishta Pavivama, which is a kind of Vivartin. Development is only apparent, for there is no real change in the Anandanaya Kosha-Shakti, which exists in Shakti Shiva in a purely potential state, is said to issue from Him. This is the first kinetic aspect of Shakti which Satevaganu is displayed. This is the Paramahavastha. Nada then appears. Shakti (leaves) further kinetic through the effluence of Rajasguna. This is Aksaravastha. Then, under the influence of Tam Ishvara becomes Ghanibhuta, and what is called

TELEGRAMS.

Paravindu. This is the Avyaktavastha. This is the supreme Vindu called by different names, Mahavishnu, Brahmajyoti or Devi. It is compared to a grain of gram which under its sheath contains two seeds in undivided union. These are Shiva-Shakti and their encircling sheath Maya. This Vindu unfolds and displays itself in the three-fold aspect of Vindu, Vija, Nada; or Shiva, Shakti and Shivasakti; the three Shaktis of will, knowledge and action. This is the mysterious Kamakala which is the root of all Mantra. These seven Sakalashiva, Shakti, Nada, Paravindu, Vindu, Vija, Nada, are all aspects of Shakti, which are the seven divisions of the Mantra. Om and constitute what is called the creation of Para sound in the Ishvara creation.

Meaning of Creation.

The lecturer having explained the nature of these Shaktis which formed part of the sound (Shabda) Sadakrishnaparinama, referred to the form or meaning (Artha) creation in the same development by the appearance of the six Shivas from Shambhu to Brahman which were aggregate (Samashiti) sound powers. It was, he said, on the differentiation of the Paravindu that there existed the completed casual Shabda which is the Hidden Word. The casual body or Para Shabda and Artha being complete, there then appeared the Displayed Word or Shabd-dartha. This is a composite like the Greek "Logos." The Shabdabrahman or Brahman as cause of Shabda is the Chaitanya in all beings. The Shabd-dartha is the Vedantain Namarupa or world of name and form. Of this Shabd-dartha the subtle and gross bodies are constituted, the Shaktis of which are the Hiranyagarbha sound called Madhyama and the Virat sound or Valabari. By Sada is not meant merely physical sound, which, as a quality of atomic ether, is evolved from Tamaskalabhangara. The lecturer then pointed out that there had been Aerishtaprishti up to the appearance of Shakti and Vivartta development up to the complete on of the "Word" or causal sound. There then takes place real evolution (Parinama) in which the Tattvas (or elements) discovered as a result of a psychological analysis of our worldly experience are said to emanate according to the Sangkhyan and not the Vedantic scheme though there were some peculiarities in the Tantrik exposition which the lecturer noted. Finally Yogika Srishti was accepted in so far as it was the elements which in varied combinations made up the gross world.

Conclusion.

In conclusion the lecturer pointed out that Indua Shastra was a mutually connected whole. Such peculiarities as existed in any particular Shastra were due to variety of standpoint or purpose in view. The main point in this connection to be remembered was that the Tantra was a practical Sadhana Shastra. Whilst Shankara dealt with the subject from the standpoint of the Gnanakanda, the Tantra treated it from the point of view of worship (Upasana Kanda). The Tantrik doctrine is compounded of various elements some of which is shared with other Shastras, some of which are its own; the whole being set forth according to a method and terminology which is peculiar to itself.

Trading with the Enemy Case.

CALCUTTA, January 18. At the Calcutta High Court to-day before Justices Fletcher and Beachcroft the Advocate General and Mr. Pearson instructed by the Legal Remembrancer applied for admission of an appeal against the acquittal in the case of King Emperor vs Indrachand in the trading with the enemy trial where Indrachand had been convicted by the Magistrate on the 1st and 3rd counts and acquitted on the 2nd count (that of entering into contract with and for the benefit of an enemy) viz the Bheinische Ollimmerwaren Fabrik of Cologne, Germany. The Advocate-General said he had just received sanction of the Government of Bengal for an appeal against acquittal on this charge, it being considered desirable in view of the appeal by the accused against his conviction on the other two charges, that the facts of all the three charges should be before the Court. Justice Fletcher said he had read the Magistrate's Judgment and considered that the second charge seemed clear. The Court admitted the appeal and directed that it should be heard with the appeal against the conviction.

"Sati" Again in Bengal.

CALCUTTA, January 18. A case of murder and Sati has been reported from Basirhat police station to the district police at Alipore. It appears that on the evening of Friday last two cousins named Mohet and Abinash of Sorupnagore quarrelled over the partition of their ancestral property and in the course of an altercation Abinash picking up a brick struck Mohet violently on the head killing him. The crime was witnessed by the young wife of the deceased. She went home and boiling the door of her room tied a slipper belonging to her deceased husband to her breast and set fire to her clothes which she had previously saturated with kerosine oil. Her friends and relatives noticed flames inside the room and at once broke in but the girl had already been burnt to death.

A Statesman's Cablegram.

CALCUTTA, January 18. A "Statesman's" Cablegram says:—The participation of Italy and Rumania in the war had become a momentous question which has found reflection at Lloyds. To-day 50 guineas per cent was paid to insure against Rumania's entry into war within six months and 70 guineas against Italy coming in. An Italian correspondent states that Austrian workmen are engaged day and night in completing the field defences on Italian frontier.

The Barisal Conspiracy Case.

A Sensational Development.

CALCUTTA, January 18. The conspiracy case now proceeding at Barisal before Mr. French, Joint Magistrate, in which 5 Bengalis are the accused, has had a sensational development in the production by the prosecution of an approver of one of the men convicted in the first batch. Examined by the prosecution last week

this man gave a long account of the doings of himself and the accused, including their connection with various dacoities, and in particular with the well-known Rajendrapur train dacoity. In this connection the witness said:—"I was not personally present at the dacoity. I heard the details from Mohini Mohan Sen. After going to Narainganj Mohini Mohan wrote a letter to my cousin Romesh at the house of Kaliprosanna, which I saw. It said that for three or four days they were to watch the night local train, as the members of the Samiti might go to Mymensingh by that train. I went with Romesh and watched the train for two nights. We got no news and met no one. On the third night Romesh alone went and came back with information that 22 thousand rupees had been looted in a train at Rajendrapur and a man had been murdered. Three or four days after Moni Mohan came. Suresh Sen, Bhupati Sen, Gunendra Sen, Sitanath Das alias Surendra Kishore Das and Rojan Roy committed the dacoity in the train after murdering the guard Moni Mohan was going with those men in the train. At one station he met a relation of his, a retired police officer. Seeing him he left the compartment he occupied for the one in which was the Police officer to avoid suspicion. The dacoity was committed and the train passed the distant signal of Rajendrapur station. Those who committed the dacoity jumped out of the train after the dacoity. Moni Mohan went to Kaorait station, where he got down with the police officer. He returned from Kaorait by the next available train to Dacca that very night. About a month or a month and half after Gunendra Sen, Bhupati Sen, Romesh Chaudhury alias Paritosh, Manindra Chowdhury, Monmohan Roy and one Goral Babu visited the place of the occurrence of the Rajendrapur train dacoity. They brought the money from a jungle where Gunendra and others had kept the money hidden after the dacoity. I saw them start from Mymensingh to fetch that money. They brought five thousand rupees. The money was kept at the 'Basa' of Homendra Kishore Achary Chowdhury. We had to wait for a month and half, as the place of occurrence was full of police and so it was unsafe to go there earlier. Sachindra Banerjee was given in two equal instalments Rs. 400 from this money. This money was given him for the work of the Samiti on the Dacca side. Sachindra Banerji was a member of the Dacca Anushilan Samiti. He is of the village of Panchgaon. He was an accused in the Dacca conspiracy case. Some money was given to the wife of Suresh Chandra Sen when he was convicted in the train dacoity case. One Satish Chakrabarty, a member of Jugantar party, was convicted in Calcutta in the Arms Act case. He was fined Rs. 500, in default to undergo six months imprisonment. The sum of Rs. 500, was paid from the fund. I and Romesh were paid Rs. 25 in order to go to Calcutta to see Pulin Das who had returned from deportation. For the rest of the money Hemendra Kishore did not render any account. After Pulin Babu returned from deportation he sent for Hemendra Kishore Acharya and asked for an account of the money in his hand. Hemendra refused to give any account. After this there was a split between our branch and the Sadhana Sampradhaya. All the members of Sadhana Sampradhaya separated except one who remained with us. This was Romesh Chandra Chowdhury alias Paritosh.

A Will Case.

CALCUTTA, January 18. At the High Court to-day Mr. Justice Chaudhuri was engaged in hearing a suit brought by W. S. Hart against A. E. Mitchell. This is a suit for administration in respect of the assets of the estate of one Emma Watkins who had been living with Dr. Spooner Hart as his wife for many years. The plaintiff case was that Dr. Hart improperly applied the suits of Emma Watkins to his business which he carried on in Calcutta. The defendant Mitchell is a member of the firm of Messrs. Morgan and Co., and the plaintiff is suing him as constituted attorney of Mr. Longmuir and Mrs. Hart who were appointed as Executor and executrix to Dr. Hart's will. Dr. Spooner Hart who was dead had five children by Emma Watkins 3 sons and 2 daughters the eldest of whom was the plaintiff. The case is proceeding.

The Behar High Court Judges.

CALCUTTA, January 18. The names of Justices Teunon and Greaves are now mentioned in connection with the Behar High Court.

BOMBAY.

A Health Exhibition and Museum.

BARODA, January 18. On the 1st March next a Health Exhibition will be opened at Baroda and a Central Health Museum will be organised. The object of the exhibition and museum is to educate the public in the principles of hygiene. Lectures and demonstrations on various matters relating to health will be held and be open to the public free.

Visit of the Viceroy.

BOMBAY, January 18. Arrival of H. E. the Viceroy in connection with the visit to Bombay next week will be private. His Excellency will stay at the Government House during the two days that he will be here.

Tour of the Governor of Bombay.

BOMBAY, January 18. When the Governor of Bombay and Lady Willingdon go on tour in the second week of February they will pay a visit to Cambay, Broach and Surat as well as to Ahmedabad.

Unveiling the Bust of the Gaikwar and Opening the Waterworks at Patan.

BOMBAY, January 18. Sir Chinubhai Madhoolal of Ahmedabad will to-morrow unveil the bust of the Gaikwar of Baroda at Patan. At the same time the waterworks with which Patan has been provided will also be opened.

A British Private's Letter from the Persian Gulf.

BOMBAY, January 18. "We would rather be fighting the Germans. It is too much pile shelling peas up here", writes a British private from the Persian Gulf.

Cordial Receptions Throughout the Journey to Mr and Mrs Gandhi.

BOMBAY, January 18. Mr and Mrs Gandhi have had very cordial receptions at the various stations at which they have stopped on their Journey up country.

The Aga Khan's Visit to Egypt An Unqualified Success.

BOMBAY, January 8. The Cairo correspondent of the Times of India writing on 1st January says—The Aga Khan who arrived in Egypt ten days ago was at once presented to the Sultan Hussein Pasha Kamel by Mr Milne Cheetham Acting British Resident in Cairo and after being present at the banquet given in his honor by General Sir John Maxwell Commanding in Egypt left again by special tram for Suez. Here he embarked upon a launch placed at his disposal by the Military authorities and steamed into the Canal. For days before there had been much excitement in the trenches and outposts on either side of the Canal occupied by the Indian troops. They had been notified that Aga Khan would visit them shortly. When he came excitement swelled over altogether and at each post he visited he was given enthusiastic reception the Hindus equally with the Mahomedans joining in it. It was obvious too that His Highness was as pleased to see them as they were to see him. He gave several luncheon parties on board to which Indian Officers were invited. On arriving at Ismailia he disembarked inspected the Indian troops there and returned to Cairo. On 29th December His Highness gave a dinner party in Grand Continental Hotel to a great gathering of guests. These included General Sir John Maxwell General Birdwood Major General Sir Alexander Godfrey Commanding the New Zealand Brigade and Lady Godfrey Major and Mrs De Falle Captain Sir Robert and Lady Core Captain and Mrs Kenney the Countess Della Sera the Honble Mrs Morrison Mr and Mrs Milne Cheetham, Mr and Mrs Graham Mr Ronald Storrs Lord Edward Cecil Mr Walford etc. His Highness's visit had been pronounced a success from start to finish. With the Sultan especially he seems to have become great friends.

BURMA.

Smuggled Cigarettes Captured.

RANGOON, January 18. On a search being made on the steamer Dovere on Sunday the Customs Officers seized 5000 smuggled Cigarettes in the crew's quarters and to day in Glenogle a consignment of one hundred thousand in the store room of the crew and a large quantity of Chinese tobacco. The authorities are investigating the matter.

Illegal Gratification.

RANGOON, January 19. W. Deveton D S and P S C Vertannes Inspector of Police and two Head constables of police have been committed to the Chief Court of Sessions by the District Magistrate of Kyaukse who held Magisterial enquiry into the charges of attempted taking of illegal gratification etc.

PUNJAB.

Delhi Case Appeals.

Prosecution Counsel's Address.

LAHORE, January 18. In the Delhi conspiracy case appeal before the Chief Court to-day Mr Sen counsel for Basanta Kumar concluded his argument after which Mr Ross Alston counsel for the Crown began to reply to the arguments of the several defence counsels. He gave the history of the conspiracy with special reference to the following points:—What was the nature of the conspiracy? Was it for dissemination of seditious literature merely or for carrying on a campaign of terrorism by means of bomb etc? What were the dates when each accused entered into conspiracy? With what knowledge did they so enter and what did they take respectively? The counsel then dwelt with the approvers statement and said that the Crown took its stand upon the original statement of the approver made before Mr Tollinton at Lahore which he said was fully consistent with the subsequent statements before the committing Magistrate or at the Sessions Court. Discrepancies such as had been pointed out were trivial being generally explanatory and amplifications of the original statement. The counsel then dwelt with the case of Avad Benani and said that the meeting at Agorwali Asram was proved by evidence. Counsel had not finished his arguments when Their Lordships rose for the day.

The First Winner of the Victoria Cross.

LAHORE, January 18. With reference to the Honble Bakshi Sohanlala's letter about the identity of the first Indian winner of the Victoria Cross the C M Gazette says that the writer was probably labouring under much greater misapprehensions than those he designed to remove. The facts so far they are known are as follows:—On the 24th November the Times Boulogne correspondent telegraphed that Havildar Ganga Singh 57th Wildes rifles was the first Indian soldier to be recommended for the Victoria cross. The news that reached India through Reuter was that the Havildar had actually been awarded a decoration. After giving a long account the C M Gazette says that it seems probable that Havildar Gyan not Ganga Singh was at least recommended for the Victoria Cross though it has been gazetted.

SOUTH INDIA.

Through Running of Trains on the Tamaraparni Bridge.

MADURA, January 18. The District Traffic Superintendent wires from Madura—Through running of trains on the Tamaraparni Bridge on the Mamach Quilon section was resumed from 12.53 to day.

హిందూదేశమందలివ్యవసాయము

చెన్న పుణి జరిగిన ప్రకృతికాండముల సభలో హాజరు పోయిన హెచ్. మాధుగారి సంగీతముపర్యాపము. వ్యవసాయ శాస్త్రములు

హిందూదేశమందలి వ్యవసాయమును మనము రెండు విధములుగా విభజింపవచ్చును. మొదటిది వివిధ వ్యవసాయముచేయుట. పెట్టుబడి తక్కువగల పురాతన సాధనములతో వ్యవసాయముచేయుట నూతన పరికరములతో నితరదేశములలో చేయుటకు వ్యవసాయము వలన వచ్చు పంటలకు పోల్చిచూచి మొదటిది వ్యవసాయమున పంట పంటలు చాలతక్కువగ నుండును. రెండవది వ్యవసాయము వివిధ చేయక మిశ్రముగ చేయుట. తగిన పెట్టుబడి పెట్టుట. ప్రత్యేక పు విలువ గల పంటలను చక్కని ఏర్పాటుల మీదపండించుట. ఏ ఏ వలన పంటలు వివిధ పండగలవు ఈదేశమందు పండింపబడుచున్న కాపీ లేయాకు రబ్బరు మున్నగుపంట లిందులో చేరి యున్నవి. వీనిని గూర్చి నేనేమియు వ్రాయబడిలేదు. ఇవి యన్నియును చక్కగా నెరవేర్చబడుచున్నవి.

మొదటి తరగతి వ్యవసాయము.

తక్కువ పెట్టుబడితోడను పురాతనపరికరములతోడను చేయుటకు వ్యవసాయమే ఈదేశమున సభికముగ సాగించబడుచున్నది. ఈవ్యవసాయమువలన పంట పంట లెంత తక్కువుగనున్ననో గమనించుట కంటగా మనకవకాశము లేదు గాని కలిగిన వరకు మనము చూడదగును. గోధుమలనుగూర్చి చూచినచో యకరమునకు 10 తూములు (320శేర్లు)కన్న తక్కువపండవు. సాధారణముగ 8 తూములు. మరి వ్యవసాయముచేసినచో 24 తూములు పండవలసియున్నది. ఈ 8 తూములెవను వ్యవసాయమునకు చక్కని కాల్వలతో నదుపాయముగలచోల్లను మాత్రమే పండుచున్నది. ప్రతిపంట 220 లక్షల యకరములలో 40 లక్షల పేర్లుపండును. అనగా యకరమునకు సుమారు 75 పానులు పండుచున్నది. అమెరికాలో వ్యాధారముమీదనే యకరమునకు 200 పానులు పండుచున్నది. చెరువుపంటను చూచినచో యకరమున కొకటన్ను పేర్లు వచ్చుచున్నది. తక్కినదేశములలో దామాషాను యకరమునకు కనీసము 2 టన్నులకు తక్కువకాదు. అందులో భారతీయ చెన్న పురాతనపరికరములలో నీ పంట సుమారుగానున్నది గాని ఉత్తరహిందూస్థానమున చాల తక్కువగానున్నది. కాన నీపంటల సభివృద్ధిచేసి విదేశములలో సమముగా పండించుట కష్టముకాదని క్రొత్తగావచ్చినవారి కందరికినిచేయును.

అభివృద్ధికిగల అభ్యంతరములు.

గాని ఇది యిట్టిసాధ్యమగువిషయముకాదు. ఈదేశమునందు వలె మరీదేశముననుగూడ సభివృద్ధి కిన్ని నిరోధములేవు. పరినివయముననుగూడ అభ్యంతరము లేనియో తలచని తలంపుగ కలుగుచునే గుండును. పెట్టుబడి నిమిత్తము లభించుధనము చాల తక్కువనునది ప్రబల నిరోధము. వ్యవసాయకులకుగల సాచీన మార్గపక్షపాత మొక నిరోధమనిగూడ చెప్పబడుచున్నది. కాని సమయమునుబట్టి వ్యవసాయదారులట్టి యభిప్రాయములుగలగి యున్నారని మాత్రమే నేను తలంచుచున్నాను. పెట్టుబడికి సామ్య చాలతక్కువగానున్నప్పుడును అదనముగ సామ్య కావలసినచో 100కి రు 12 వడ్డీ సాలాన కియవలసి వచ్చినపుడును పెట్టుబడి సామ్య సాలాన కొకసారియో రెండుసారిలో గాని విరిగి రావచ్చును వ్యవసాయదారు డింతకన్న నేమి చేయగలడు. కాని సలహా చేస్తూ వారియందీ దేశమున వ్యవసాయదారులకు నమ్మకము కలిగిన యదలమూలము వారు లాభకష్టముల నాలోచింపకయే సామాన్యతరని నే ననుభవమువలన చెప్పగలగుదును.

పరిశోధనల నిష్పత్తియొనకములగుట

ఏది ఎటులున్నను ఈప్రాచీనాచారపక్షపాతమభివృద్ధికి మాత్ర మంతరాయముగనున్నది. మరికొన్ని నిరోధములు బాధగలవు. ప్రారంభమునందు వ్యవసాయదారులకు కొన్ని సలహాలొసగబడినవి. అసలహాల ప్రకారము పరిచేసిన మంచి ఫలిత మగుపడునని యూహింపబడినదికాని యట్టిఫలితము కలుగలేదు. లోతుగాగన్న పద్ధతియుపదేశింపబడినది. దీనివలన భూమిసారమునశించినది. అమెరికాదేశమందలి ప్రతివిత్తనములు నాలుబడినవి. ఏ మూలనో యొకటి రెండు ప్రదేశములయందు తప్ప మరి యెండును నాలుకొననే లేదు. పచ్చములంగి భుంపం తెచ్చి నాటబడినవి. ఏమియు పుచేయనే లేదు. ఈ రీతిచే పరిశోధన లన్నియును గూడ విఫలము లైనవి.

హిందూదేశపువ్యవసాయక నితియొక్క ప్రత్యేకతలక్షణములు. పరిశోధనములు విఫలము లగుటకు ధనలోపము కారణము గాదు. వ్యవసాయదారుల ప్రాచీనాచార పరాయణత గూడ కారణ మవరాదు. కాన లేలిన దేమనగ నీ దేశపు భూసారస్థితి వేరుగాన క్రింది తగిన పంటలనుగూర్చి యచటనే పరిశోధనలు చేయవలెను. విదేశపువైరుల నున్నవి యట్లుగా నిచట పండించవలెనని నేనో యొకటి చెబు. తప్ప తక్కిన విచట మొలకెత్తవు. ఈ విషయమునే నేను నొక్కొక్కాడింప గోరెదను. అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములలో కొన్ని భాగాలు తప్ప వ్యవసాయాభి వృద్ధిగల మరి ఏ దేశములకును గూడ శిరోస్థానస్థితిలో హిందూదేశముతో పోలి కయు లేదు చీనా జపాను దేశములు హిందూదేశమును పోలి యున్న వందము. అట్లనిన నచటికి నిచటికి గూడ నెంతయో వ్యత్యాసము కలదు. వా రవలంబించిన విధానముల మన కుపయోగించవు. మరియును వారేమో ములంబించుచున్నారో గూడ మనకు పూర్తిగా తెలియదు మిడిమిడి జ్ఞానముతో మనమెట్టి ప్రయత్నములను చేయరాదు. కాన నీదేశమున కనుకూలమగు పద్ధతులమీదనే మనము పరిశోధనలను చేయవలయును. వ్యవసాయదారులకు కలుగు నిబ్బండులను వా రెరుగుదురుగాన వారు మన కెరించుచానిని తొలగించుటకు మనము ప్రయత్నింపవలయును.

వ్యవసాయదారుల భావము.

వివిధాభి వృద్ధి హిందూస్థానమున వ్యవసాయదారులకుగల యభిప్రాయములను వారిలో చిరపరిచయముగల నేను తెలుగు నెరుంగుదును. కాని హిందూదేశ మొకభింధముగాన నొకప్రాంతపు పద్ధతిమీదయొక ప్రాంతమునకు పరికిరాదు. పశ్చిమ హిందూస్థానములలోని వారికి నీటికలుపుకలదు. మెట్టమైన తెరువులేయుటనీవృత్తియొనకమని వారితలంపు. కావలసినంత నీరు లేనప్పుడు తక్కిన మేల్లెన్ని చేసినను ప్రయోజనము లేదననేవారిభావమున కొంతసత్యముకలదు. కాన ప్రాంతమున సభివృద్ధిచేయగోరువారు నీటివనతికి సాధనము విచారించవలయును. నీటివనతికిగించుటకుగాని నీరులేకుండవ్యవసాయము చేయుటకుగాని మనము మార్గ మాలోచించ వలసియున్నది.

పాతాళగంగను త్రైతీయులు.

పాతాళగంగను కనిపెట్టుట వారికితీయుటచాల ముఖ్య విషయము. దీనినికనిపెట్టువారిండ్లందులో చాలతక్కువగా నున్నారు. దక్షిణహిందూస్థానమున పలువురున్నారు. ఎవ్వరు నుండిరి. ఈ పాతాళగంగను కనిపెట్టుటను గూర్చిన యొక గ్రంథ మిటీకల మహారాష్ట్ర భాషలో ప్రకటింపబడినదిగాని అందలి వ్రాతలన్నియు పిచ్చిధోరణి కనబడుచున్నవి. ఇది కర కీమాలులను తప్పులొకా చేయబడిన ప్రయత్నములన్నియును నిష్ఫలములే యునవి. పాతాళగంగను కనుగొనుట యనిన మీకది సాహ్యవృద్ధముగ కనబడవచ్చునుగాని అది యిట్టిదిగాదు. ప్రకృతికాండమైన సామముచేయుట కిదియే తగిన ముఖ్యవిషయము. విద్యుచ్ఛక్తికరంగములకు సమీపము ననే పాతాళగంగయందునుగాన విద్యుచ్ఛక్తి తరంగములను కనుగొనుటకు చేయబడిన యొకయంత్ర సాధనముననే నీవిషయ మునుగూర్చి 2,3 సంవత్సరములనుండి పరీక్షచేయచున్నాను. పరిశోధనము కొంతకర కనుకూలముగనే యున్నదిగాని ఆపరీక్షా సాధనమును గ్రహించుట కష్టముగానున్నదిగాన పదార్థ విజ్ఞానాగ్రాహి లోకము నారణి ఇంతకన్న మంచి సాధనమును కనిపెట్టుట యవశ్యకముగ నున్నది.

కొట్టాలనూతులు.

ఇటుల పాతాళగంగను కనిపెట్టుటకు తగిన యంత్రకరణము నెవ్వరును కనుగొనలేకపోయినను గొట్టములను దింపి నీటిని వైకి తెప్పించుట కనుక భూగర్భజల ప్రదేశములను భూగర్భకాండములు కనుగొనుట వ్యవసాయాభివృద్ధికి చాల నవసరముగనున్నది. ఈవిషయమై తగిన పరిశోధన చేయబడి యుండలేదు.

అట్టి పరిశోధన సౌకర్యమేమియు లేకున్నను బొంబాయి దొరతనమువారి వ్యవసాయక శాఖాయంత్రికాధికారియగు మ్యాట్టగారు దక్కనులోకొన్నిచోట్ల నీనూతులను త్రవ్వించెను. 200 అడుగులకన్న వెక్కుడులోతుగ నొక్కటియును త్రవ్వించబడలేదు. నీరునప్పటిగ దొరకనది. వైది నడువబడిన యంత్రప్రచారమున భూమిని పరీక్షించి అనుకూలమని తోచినచోట త్రవ్వించుచున్న నీరునప్పటి నేయున్నది. ఒక గ్రామమున నీ నూతులన్ని సారులు త్రవ్వినను నీరుపడలేదు. చివర కిదికేటవలన నొకచోట త్రవ్వ మంచినుండు వేసవిలో 80 అడుగుల లోతుననే నీరు దగిలినది. ఆ నూతిలోనుండి

తదాదిగ గంటకు 1500 గాలనులవరకు నీరుబడుచున్నది. కాన నీరీతిచే దేశమందంతటను భూగర్భమునందలి నీటిని కనిపెట్టుటకు యంత్రములను నిర్మించి నూతులత్రవ్వించిన వ్యవసాయమున కత్యంతోపయోగకరముగ నుండును.

అంతరవరకును మరియున్న వృత్తినీటిని కృత్రమేయకుండ నుపయోగించుకొనదగును. చాలచోట్ల నీ నీరు నిరుపయోగముగ పారిలి పారిసారవంతమగు భూమినికూడ కొట్టుకొనిపోవుచు న్నుది. కాన పెద్దపన్ను ము కరిసినపుడు నీరు కొనిపోవుచున్నట్లు చేల్ గట్టెత్తుగ చేయవలయును. ముఖ్యమైనది భూసార పరీక్ష. ఇదిచాల శ్రద్ధతో చేసిన నెంతలాభమైనను గలదు. అమెరికాలోను దక్షిణాఫ్రికాలోను గూడ నీపరీక్ష చేయబడినది. కాని మనదేశమున కాపరీక్షాఫలితము లవ్యయించవు.

పరీక్షావిధానము

ఇంచులకు మూడుమాసములు కలవు. భూసారపరీక్ష యొకటి. ఇది మనదేశమునకు చాలవననము. రెండవది, యంత్రకరణపరీక్ష. విదేశములనుండి చాల ఖరీదుగల సాధనములు తెప్పించుట వలన ప్రయోజన మగపడలేదు. ఈదేశమున కనుకూలమగునటు లిచటనే మార్పులు చేయదగును. యన్ యన్. గాడ్ఫ్రీలుగారు నాగలిలోకొంత మార్పుచేసియున్నారు. ఇం దువలనవ్యయభారము కాకుండుటయందు యుపయోగ మధిక మగుటయును కనుపడినది. మూడవది వృత్త పునీరునిజులచేయుట ఈవిషయమున వింకను వలయునంత పరిశోధన చేయబడి యుండలేదు. ప్రతిగింజల రకములలో నొకరకము కనిపెట్టు బడినది. ఇది భారతీయలో చాల ముపయోగముం దున్నది. ప్రస్తుతమింతకన్న నేమియు నీ విషయమున చేయగలిగి యుండలేదు. వేపనూల్ హోవర్థుగారి గోధుమ విత్తనముల పరీక్ష తురితిన చేయబడి చాల లాభమును కలుగజేసి యున్నది. పశ్చిమ హిందూస్థానమున నీరు ముఖ్యసమస్యగ నున్నది. ఆ సౌకర్యము వారికి లభించినవిమ్మట వారి తర విషయముల మన సహాయము కొరగలదు. వారు విత్తనములనుగూర్చి యంతగా నడుగరుగాని క్రొత్తమార్పులు గల పనిముట్లను గూర్చియు గ్రత్తములనుగూర్చియు నడిగెదరు.

పరీక్షముట్టు.

దక్కనులో 10 ఏండ్ల క్రితము నూతనరీతిని చేయబడిన నాగళ్లు చాల తక్కువగ నుండెను. ఇప్పుడు 40 వేల నాగళ్ళకు తక్కువ లేవు. ఇంకను హెచ్చుచునే యున్నది.

ఎరువులు.

పచ్చవైరులను ఎరువుక్రిందవేయుట చాల ననుకూల ముగ నున్నది. కాని ఇంక నీ విషయమున పరిశోధన మధిక ముగ జరగవలసియున్నది. పూనాజిల్లాలో నొక భాగమందు ఎరువు విస్తారముగ వేసెదరు. అచట చెరువుపంట పండింపబడుచున్నది. ఇచట వేయబడిన నెరువు విస్తారము నూనె సిండియును కొద్దిగా చేపలవై యున్నది.

నీటి యిబ్బంపాలు.

నీటివనవలనగూడ నిబ్బందులగల భూమిలో నుపయోగపెరుగును. కాన నీట్లు పంటభూములలో నుపయోగపెరుగకుండ చేయవలసిన యవశ్యకత యొకటి గలదు.

చీడపురుగులు

పంటలకు చీడపురుగు మున్నగు రోగములు పట్టును. వీనిని నవారించవలసి యున్నది. క్రిమికాండ్రులేత్ర వీ విషయ మున తోడ్పడవలసి యున్నది. వారు సాకాశముగ పంటలకు గలగు రోగముల వృత్తాంతి కారణములను నిదానముగ గమనించుటకల చాల లాభము చేసినవారగుదురు. ప్రస్తుత మం ఇట్టి విషయములే ముఖ్యముగ గమనింపదగియున్నవి. వీని విషయమున తగిన పరిశోధనలను చేసినచో నీ భూమిలో పరిచేసినందులకు సార్థకము కలుగలదు

గ్రంథస్వీకారము.

మనవృత్తేశా కథానామి:— క్రియంత వె ను రు మూ డి శేషగిరిరాయకృతము. మనసాంఘిక సంబంధ తనములొక యాభ్యాసములను దీనికొనిగొంధకర్త కథానూపకముగ మనసునకుంటురీతి చర్చించియున్నారు. అచ్చటచ్చట కొన్నిదోషములను కొంతవ్యాకరణాదృశ్య భోరణియు కనుపట్టుచున్న నై లిసరళముగాను నిబోధకముగా నుచున్నది. ఈగ్రంథమున మనవృత్తేశా పులికాథిపతులు ప్రకటించియున్నారు.

రాజాకుమారు:— ఈగ్రంథము శ్రీఆనందచంద్రికా గ్రంథములలో రెండవదనును. క్రియంతలై నాని నరసింహస్వామి గుప్తగారిచే వ్రాయబడినది. రాజాకుమారియొక్క ఉదాహరణము, స్వాధ్యాయము ప్రశంస నియములు. దీనివే: 25 పాదాలు. గ్రంథముకొరకుమే నేభరు ఆనందచంద్రికాసంఘము 15 గోవిందప్పనాయకవిధి, చెన్న పట్టణమని వ్రాసికొనవలెన

పోస్టేజి సహా ఉచితము.

వీరవర్మరాజును మాలినియును.
ఒకపిచ్చితమైన కథ—చదువులచే
మానసోల్లాసము కలుగజేయుటయే
గాక ఆరోగ్యమునకు కావలసిన
స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను
అందుచేలిపియున్నాము. కోరువారికి
ఉచితముగా పంపబడును.
జాగుసీయక తక్షణమే వ్రాయుడు.
కై. డ్య. శ్రీ. విశ్వేశ్వర గోవిందజి,
ఆలంక నిగ్రహ ఔషధాలయము,
22, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

నూతన కోమలసంహార.

బేగం సాహిబ్.

ఈనూతన కోమల సంహారి
ఒకతూరి ఉపయోగించుట
వలన శేషమందలి యే
భాగమునయుండు కోమల
మును చెడుపులేక కుద్దము
వారు యెటువంటి మచ్చ
ములేకయును బాధలేక
యును నివర్తించును.
చర్మముయొక్క స్వభావ
మేని రంగును కాంతిని
జాగ్రత్తక చేయు (సాఫ్ట్)
అని ఒకటే.

తెల 8 బిల్లలు పెట్ట 1కి రూ 1-0-0 వి. పి. ఖర్చు 4 అణాలు
8 పెట్టెలు రూ. 2-10-0 కపాలుకర్చు 0-6-0
వలయువారు:-ఆర్. వి. వండిట్ అండు కంపెనీ
నెం 6 బందరుపేటి ముద్రాను.

చక్కని సువాసనగల సంటులను ప్రేమించువారు

ఆటోమిక్ బహారు (ఆటోమిక్)

అనుప్రాణశీయల బుడకంపడిన ఆత్మపయోగించవలయును.
మనోహరమయినది, సువాసనగలది, చాలకాలమువాసన
యందునది, ఏర్పరచబడిన కొన్ని పుష్పములనుండి మాత్రమే
తయారు చేయబడినట్టిది. ఇందు మధ్యసారము చేర్చబడ
లేదు. చేతిరుమాలు మీదగాని, కోటుమీదగాని కొన్ని
చోట్లను పేసికొనినచేదల సువాసనలతోగూడిన పూలతోట
జానే సూర్యున్నట్లుండును. ఈ యద్భుతమైన శేయికముల
పుష్పములనుండి తీయబడిన ఆత్మయొక్క సువాసననుభవించి
యిటకయి ఆటోమిక్ బహారు ఇవ్వమని మీదగ్గిరనున్న
జాబుకేపరు నడువవలయును. వారితావున లేచిని మాకువ్రా
యెదను. చిన్నబుడ్డి బిల్లు 0-8-0, మధ్యతరగతిబుడ్డి 0-12-0,
క్లబ్ సొసైటీ త్రైపుల పెద్దసయిబుడ్డి 0-2-0. ఈయత్తలలో
మరగపెట్టబడి ఘనమును లాడుచుండు కాడ్జలు డబ్బా 1-8
0-10-0. వి. పి. ఖర్చుకొనుచాక భరించవలయును
పోలు ఏకెంటు-అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ కెమికల్ కంపెనీ,
155, బామా వనీదు, బొంబాయి.

మదరాసు ఏకెంటు:- కేహత పురుషోత్తం మూర్తి.
నెం. 29, ప్రాబుబారుకోడ్డు, ప్రవరుబారుసమీపం, మదరాసు,

ఉష్ణమును కలిగించునట్టి, ఉడికించునట్టి అన్నిరకముల
కస్తూలులను మదరాసు రాజధానిలో అన్ని కంపెనీలకన్న
యొకంపెనీ గొప్పదియు, సమృద్ధిమయినదియు నయ్యున్నది.
ఇది మాకు ముఖ్యమయిన పనియగుటవలననే మాఖాతాదారు
లను మిక్కిలి స్వల్పధరలకు మేము యివ్వగలిగియున్నాము.
సర్వసాధారణములగు కొన్ని మాదిరిలను

గమనింపుడు.

100 (detachable)
(తల్లిమగల, కట్టము
తన) 2 బర్చులు
పూర్వ యివ్వబడును.
ఈయ బల్లెలందిగు
కట్టి యివ్వగోరు
అటు కడు ముఖ్యము.
టికె పెట్టె సహజం

11 (detachable)
చాలాబలిష్ఠమయి
నది. ఎక్కువకాలం
పనిచేయ గలిగినది.
మిక్కిలి. పొగడ్డ
గన్నది.
టికె పెట్టె సహా వె.
రూ. 9-8-0

నెం 45, 48 రు నూతనముగా తయారుచేయబడినది
నెం 11 రు మాదిరిగానుండును. టిక్ పెట్టె సహా తెల రు 2.
నెం. 200 పాకెట్ ప్లాన్ చిన్నదియు చెయి ఇముడ్చు
వలదియు టిక్ పెట్టె సహా తెల రు. 5-8-0
కే. ఎస్. పి. వే. జి, 180/18 బ్రాడ్వే, మదరాసు,
వర్తకులకు ప్రత్యేక పుడకలు యివ్వబడును.

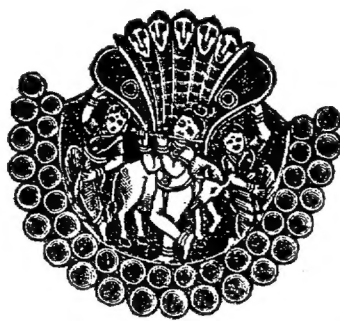
ప్రపంచ చరిత్ర.

ఇం దన్ని జేశముల చరిత్రయు సులభ మగు
భాషలో తెగినపటములతో కథలవలె వర్ణితమగును.
చందాపద్ధతి సంవత్సరమునకు (రమారమి 600
పుటలు) 6 సం.చికలు, చందా రూ. 2-0-0-0
(పోస్టేజితో సహా). ప్రవేశ రుసుములేదు. సంవ
త్సరము చందా ముద్రాగ స్వీకరింపబడును.
కలయవారు:- గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం. పి.,
చింతాద్రిపేట, మద్రాసు. అని వ్రాయుడు.

వైద్యశాలయపుల సంహరించునది.
లవంగా మృత మొక్కటియే.

ఇది కడుపు వుబ్బరము, కడుపునొప్పి, (వక్ర నొప్పి,
కొమ్మనొప్పి, పులిలేపులు, మలబంధము, కడుపు దొంచుట,
జోగు, ప్రేగులజుమట, ఆరుచి, మందాగ్ని, వీనిని గుదిర్చి
ఆకలిని, ఆరోగ్యమును తప్పక గలుగజేయును. లేనియెడ
భరింపు త్రప్పి పంపగలము. భరింపు డబ్బి 1-కి పోస్టేజిసహా 0-8-0
బయటి యూర్లకు 4 అరచాలిళ్ళలకు మాదిరిపంపబడును
“లవంగామృతం” 24, సమ్యక్స్వారు పేటి. మదరాస్.

22-వ న్నెగల (సవరము) బంగారు.
ంకుకు పూచీపడగలము)

గెజల్ నాగర

1 1/2 సవరము యెత్తు

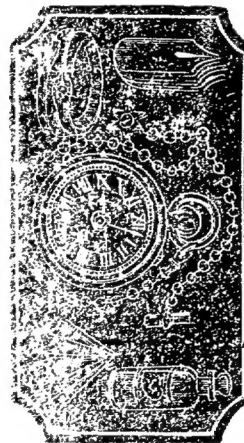
వెల రూ. 30-8-0.

మతీయువివిధములగు బంగారుగల, వెండిగల, రాళ్లు
చెక్కిననగలు, మున్నగునవి ఈకింద కేర్పొన్న వర్తకులనెం
దొరకును. కోరువారికి క్యాటలాగులు ఉచితముగ పంపబడును.
సదరక ఇండియా జావలెరి మ్యూనుఫ్యాక్చరీంగు కంపెనీ,
487, టంకసాలపేటి, సామకారుపేట, మదరాసు

The Southern India.
Jewellery Manufacturing Co.,
437, Sowcarpet, Madras

పాకెట్ లీవర్ వాచ్.

దీని క్రయము 6 బహుమతులతోటి రూ 2-14-0 లు మాత్రమే.
6 సంవత్సరములు గ్యారంటీ యివ్వబడును.

ఈవాచ్ బలిష్ఠమైన లీవర్
మోషో లేక నాణ్యమైన యంత్ర
సామానులతో తయారై యివ్వ
బే మారతముగా వచ్చి యున్నది.
కొంచెమైనను వ్యత్యాసములేకుం
డా సరియైన కాలక్రమము చూ
పించు వాని యిదియే, మిగుల
సుందరమైనది. దీని 6 బహుమ
తులవివరం:- (1) నాణ్యమైన
చేతిగుడ్డ, (2) పరిమళమైన అత్త
రు సీసా, (3) సర్పాకారమైన
ఉంగరము, (4) గడియారపు గొ
లుసు, (5) వివిధమైన స్టీలునిబ్బు
(6) దిక్కుచూపేడు కంపాసు.

దయచేసి ఈవిలాసమునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనుడు.
లి. ఆర్. వెంటటరమణ అండు కంపెనీ,
నెం. 7, కోపు వెంకటాచలయ్యర్ నందు, మద్రాస్.

వినోదకరమైన తెలుగు నవలలు.

లీలా లేక సురేంద్రనగరమునే—ఇందు శ్రీల మనోహర
ర్యము చాపల్యాదిగుణములు వర్ణింపబడినది. రూ. 1 0 0
యశోధర—ఇం దొకయాడుగి తన మగనివైయల యనురాగ
మునకై పడరానిపాట్లుపడి యున్నతస్థితికేదెచ్చును 0-12-0
మనోరమ—మగడు వేటకేగి రాత్తునునొద్ద జిక్కుకొన తల
సామర్థ్యముచే విడిపించి, శ్రీల పెండ్లిచేయును. 0-10-0
జగదేకరంభ—అన్నకై పడరానిపాట్లుపడి యున్నతస్థితికి
దెచ్చు సామర్థ్యవతి కథ 0-10-0
సహాధరవాంఛ—తమ్మునకు బుధితేక కలహించినను
అన్న సహింపవలయు ననుటకు బోధించును. 0-4-0
అత్తలారాటమున కోర్వనికోడండ్రడవలాపము.-
అత్తలు కోడండ్రను బాధించు విధములగలది. 0-2-0
పల్నాటివీరచరిత్రము:- మహాకవిశి నాధప్రణీతము. అక్కిరాజు
ఉమాకాంతముగారి ఉపాధ్యక్షముతో కూడినది 1-0-0-0

వలయు వారు:- కల్లెక్ బుక్ డిపో,
6, వెంకటేశమేష్ట్రీ పేటి, సామకారుపేట, మదరాస్.

మంచిమయము! జేనజేలు ఖర్చుపడినవి!! తెనుక దొరుకవు!!

ఈపంచలు కొనువారికి, పంచ 1-కి అత్తలారాటమున
కోర్వని కోడండ్రప్రలాపము అను గ్రంథముకటి ఇనాము.

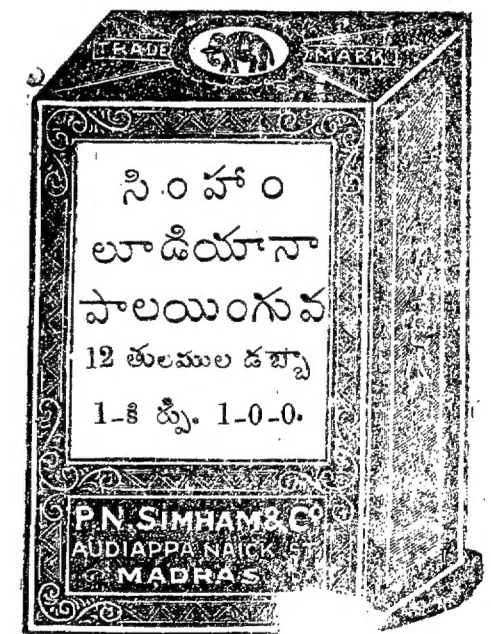
మేలైన జపాక పట్టుపంచలు.

అనేక పంచలు కర్చుపడినందున
వస్తుతం ధరలు తగ్గించియున్నాము.
వాచకులారా! శృంగారమున్న
నాగరికతయున్నగుల మేలైనజపాక
పట్టుపంచలు పండుగదినముల ఆనం
దముకొరకు తెప్పించి వికయించినది
పోగా మిగతకొద్ది పంచెలుమాత్రమే
యున్నది. ఇందులో ఎరుపు, వచ్చు.
ఆకువచ్చు, రోజా, మేళువర్చుం ఇత్యాదిరంగులు గలవి. క్లాఫ
సీయమైనవి, త్వరపడుడు.

రీత్యమారనిదివిన్ని 2 1/2 మూర తెడబ్బుగల పట్టుపంచె 15 2-0-0
పంచ 1-కి తపాలఖర్చులు 0-40
డిటా రెండుపంచలు కొనువారికి తపాలఖర్చులు ఇనాం.

టి. సీతారామ మొదలియార్,
3, కందప్పమొదలిపేటి, తిరువల్లిక్కేణి, మదరాస్.

పి. యక. సింహ అండు కంపెనీ,
26, ఆదియప్పనాయనిపేటి, మద్రాసు.

వనోపధి సార్వాపరిల్లా.

ఇది దేహమునందుబుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కిళ్ళ
పోట్లు, పాతవాయువుపోట్లు, రసపట్టు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయ
యగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడితంతువులకు పుష్టినిగలిగించును. నెత్తురును
కుద్దిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.
ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నెకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు
సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును.
సీసా వెల రూ. 1-4-0.

కుష్టు కుమందు.

ఇది చర్మమునుపూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారత మధువల్లి(త్రాగుటకు మందు)
నాగవల్లితైలము వైపులకు మందు. ఈ రెండకలిసి నెలరోజుకు సరిపోవు మందు 5-0-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, ౧౪౪. ఫనసవాడి, నం. ౨. బొంబాయి.
Dr. D. B. SAVANT, No, 144 Fanaswadi, No, 2, Bombay.